

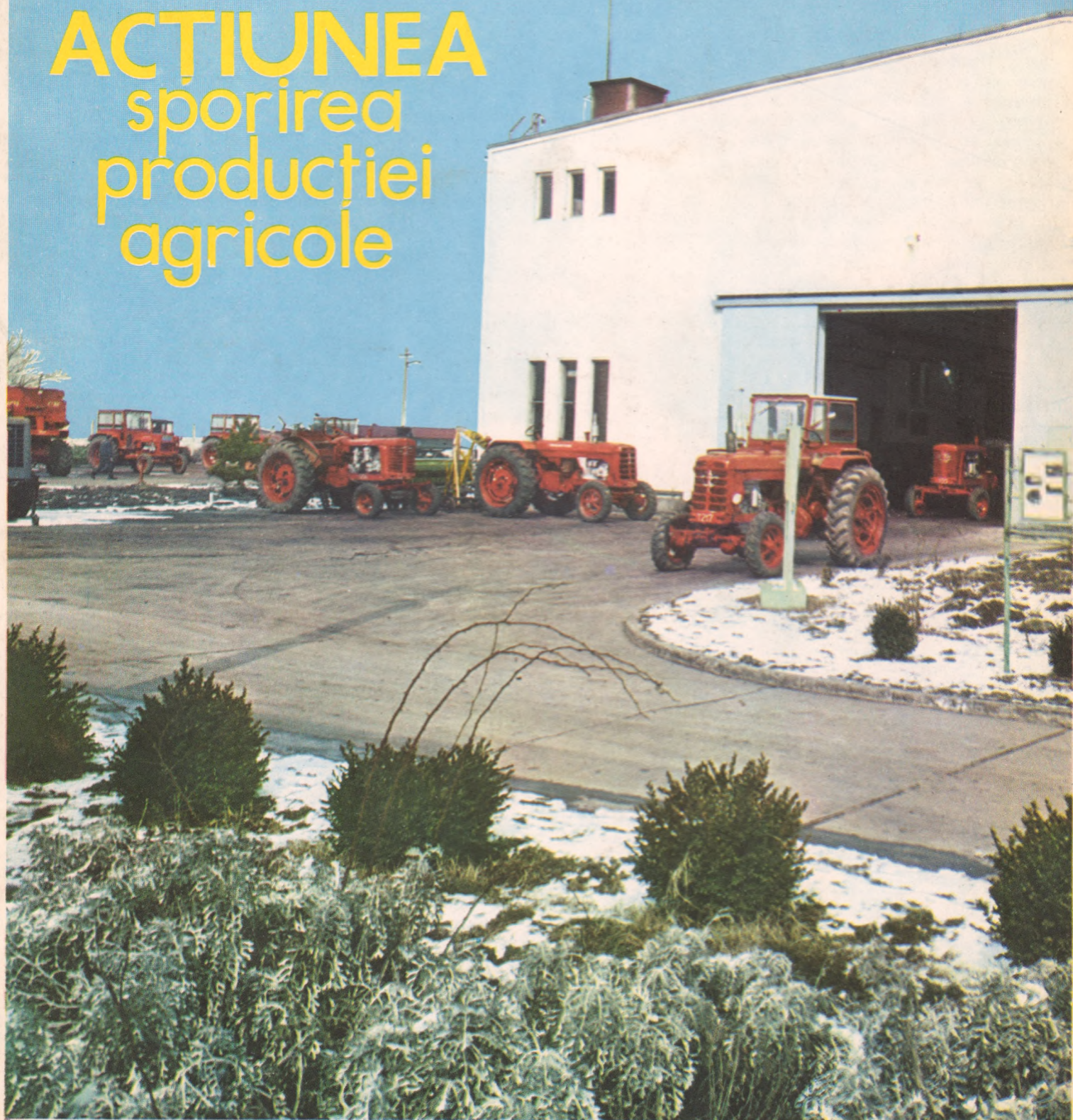
revista economică

11 ^{19•III}
1976

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE
Institutul Central de Cercetări Economice

B. A. 1976

ACȚIUNEA sporirea producției agricole

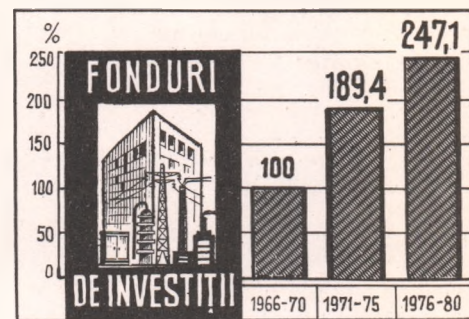
MELEAGURI DE MUNTE cu cetățui și bresle, **gospodari și meseriași**, din „tată-n fiu” țesători sau croitori, cojocari sau cizmari, **produse de calitate** realizate cu încetineala mijloacelor artisanale — reprezintă asociației spontane și evident istorice cu **ținuturile sibiene**, „Istorice” pentru că valabilitatea lor a fost dinamic și structural transformată în anii socialismului. Sibiu a fost realmente proiectat pe traiectoria progresului în procesul trecerii de la predominanța industriei ușoare, „specialitatea” textilă, la dezvoltarea industrială complexă caracterizată prin ritmuri înalte de creștere și structuri moderne, dar mai ales prin **productivitate ridicată**.

Ca o amplificare substanțial calitativă și de proporții a cincinalilor anterioare, perioada 1971—1975 a însemnat o creștere nu numai a producției globale industriale de la 11 la 22 miliarde lei, ci și a productivității muncii într-un ritm superior prevederilor, acest din urmă indicator fiind în 1975 cu peste 48% mai mare decât în 1970. Relevant este de asemenea faptul că în județ s-a înregistrat un grad înalt de ocupare în industrie a populației apte de muncă — din circa 400 de persoane încadrate la 1 000 de locuitori peste 230 lucrează în domeniul industrial.

O caracteristică de structură o reprezintă dezvoltarea prioritară a industriei construcțiilor de mașini în condițiile în care și celelalte ramuri au înregistrat sporuri mari în dinamică. Important este că în această creștere s-a acordat prioritate acelor sectoare care asigură echiparea economiei naționale cu utilaje tehnologice complexe de mare randament

destinate în special chimiei, metalurgiei neferoase etc. Întreprinderile „Independența”, „Balanța” din Sibiu, Fabrica de șuruburi din Mediaș, „Carbosin” — Copșa Mică și multe altele din industria grea a județului reprezintă parteneri tot atât de apreciați, în țară cât și peste hotare, ca și cele din industria ușoară: întreprinderile „Libertatea”, „Drapelul Roșu”, „Steaua Roșie” din Sibiu, întreprinderile textile din Cisnădie, „Eirul Roșu” din Tâlmăciu, Fabrica de piele Agnita etc.

Prevederile cincinalului 1976—1980 aduc noi și importante schimbări la scara întregului județ. Densitatea peisajului său industrial va spori cu 131 noi obiective industriale, agrozootehnice și social-culturale. Pentru realizarea noilor capacități de producție, alături de modernizarea celor existente, județului îi sînt alocate **fonduri de investiții importante** de 12,5 miliarde lei, din care aproape două treimi sînt alocate industriei. Premisele materiale, potențate de competența și hărnicia oamenilor acestor locuri, reprezintă garanții ale creșterii substanțiale a producției globale industriale cu 172,8% față de 1970 (vezi graficele). Anii '80 vîr consacra Sibiu printre județele cele mai industrializate, cu o producție de peste 60 000 lei pe un locuitor. **Întregul spor de producție urmează a fi obținut în perioada 1976—1980 pe seama creșterii productivității muncii.** Va crește, în continuare, producția construcțiilor de mașini, dezvoltîndu-se prioritar mecanica fină, producția de aparatură de măsură și control, instalații tehnologice complexe. Un ritm superior mediei va înregistra dezvoltarea chimiei.

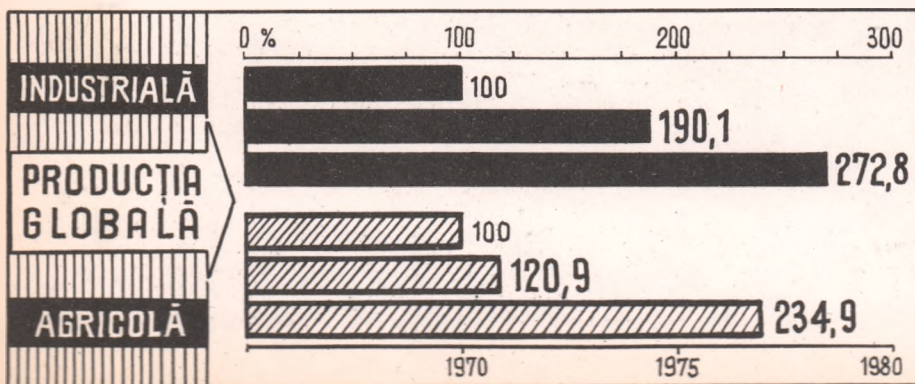

În industria sibiiană, cincinalul revoluției științifice și tehnice determină creșteri însemnate ale rolului creației proprii, intensificarea proceselor de înnoire și modernizare, în așa fel încît în 1980 ponderea produselor noi și modernizate, în special în sectoarele construcției de mașini, industria ușoară și în cea alimentară să reprezinte 35—40% din totalul produselor.

Agricultura și în special creșterea animalelor — favorizate de condiții naturale propice și valoroase tradiții — joacă un rol important în economia județului. În cincinalul 1976—1980 va fi intensificată dezvoltarea sa ca variantă a activității industriale. Producția agricolă a acestei perioade va fi cu 82% mai mare față de media anilor 1971—1975, producția legumicolă cu 115%. Efectivele de animale vor crește la 155 000 bovine, 505 000 ovine, 249 000 porcine, în paralel cu îmbunătățirea raselor și a bazei furajere. **Și în agricultură creșterea „randamentului” muncii reprezintă o preocupare esențială** ilustrată de gradul sporit de mecanizare care este prevăzut pentru toate culturile.

Nivelul ridicat al condițiilor de muncă și viață ale oamenilor muncii din județ va reflecta fidel dezvoltarea economică accelerată. Vor fi construite pînă la sfîrșitul acestui cincinal peste 16 500 de apartamente, 259 noi săli de clasă, două hoteluri, 3 364 locuri în internate școlare și cămine studentești, 2 249 locuri în ateliere-școală. Toate acestea ilustrează în mod evident — și în acest județ — grija pentru asigurarea condițiilor manifestării plene a personalității umane.

Meleaguri de munte cu dinamice „focare” industriale și agricole de progres, civilizație și cultură, calitate și în primul rînd **productivitate înaltă** ritm alert al vieții economice și sociale — reprezintă noile asociații de idei pe care le impun ținuturile sibiene.

CULTURA ECONOMICĂ și formarea personalității omului în socialism

FORMAREA PERSONALITĂȚII corespunzătoare exigențelor societății socialiste este un proces complex, continuu și dirijat. Societatea noastră socialistă este preocupată de crearea mediului cel mai demn de om, care favorizează unitatea dintre politică, ideologie, știință, dintre viață și acțiune, dintre vorbe și fapte.

Creșterea dimensiunii și îmbogățirea orizontului de cultură al membrilor societății, asigură climatul necesar afirmării plene a personalității umane, a omului „total”, multilateral dezvoltat.

Referindu-se la menirea culturii în perspectiva evoluției societății noastre, Programul P.C.R. subliniază faptul că: „Exprimînd nivelul civilizației materiale și spirituale generale a poporului cultura va ajuta pe fiecare om să înțeleagă necesitatea și comandamentele superioare ale istoriei, să participe în mod conștient la făurirea propriului destin, la ridicarea societății pe noi trepte.“)

Prin urmare, operaționalitatea culturii socialiste în formarea personalității multidimensionale rezidă nu numai în însușirea unei cantități de idei, de informații sau norme, ci a unui sistem teoretic și comportamental normativ în care cunoștințele dobândite să fie asimilate, integrate organic și trăite, pe de o parte pentru înțelegerea de către oameni a comandamentelor superioare ale istoriei, iar pe de altă parte pentru participarea în mod conștient la făurirea propriului lor destin.

Orizontul de cultură, conceput în calitate de sistem, trebuie să întrețină în el ca o componentă esențială atitudinea critică, prin care subiectul adoptă cu discernămint opțiunea sa în fluxul de idei și atitudini culturale cu care vine în contact, repudiind tezele neargumentate, nerealiste, distingînd adevărul de eroare. Orizontul cultural sistematic al personalității reclamă cu necesitate o sudură organică între conștiința politică-ideologică și cunoștințele de natură științifică, tehnică, estetică, între teorie și practică, deoarece fisurile între acestea periclitează integritatea spirituală a individului. Astfel de cunoștințe și îndemnări nu pot fi dobândite fără măiestria împletirii dialectice a politicului, economicului și tehnicului.

Așa după cum în ansamblul vieții sociale dependența valorilor culturale de domeniul economic, determină prin simultaneitatea lor dialectică, obiectivitatea socială a acestor valori, așa și în cadrul structurii orizontului de cultură al personalității, cultura economică, în permanență raportată la politic, conferă capacitatea de obiectivare, de materializare a conștiinței și cunoștințelor politice, științifice precum și culturii tehnice. Marx a avut o viziune clară și profundă asupra dialecticii raportului dintre activitatea economică și personalitatea umană: „Economia de timp de muncă — arată Marx — echivalează cu sporirea timpului liber, adică a timpului destinat dezvoltării depline a individului, iar aceasta, la rîndul ei, acționează asupra forței productive a muncii, ca o colosală forță de producție.“) Cu alte cuvinte, activitatea economică, legile care o guvernează produc și reproduc relațiile ce fac posibilă dezvoltarea ascendentă a omului, cît și acele capacități ale acestuia care transformă astfel de posibilități în realitate.

Dobîndirea de cunoștințe de economie politică marxistă, de politică economică a partidului nostru reprezintă, în condițiile actuale, nu o simplă pasiune a omului pentru ridicarea nivelului său de cultură generală, nu o simplă „podoabă“ a spiritului, ci o necesitate a dezvoltării conștiinței socialiste a maselor, în lupta pentru transformarea revoluționară a societății. Aceasta rezultă din teoria marxist-leninistă potrivit căreia relațiile de producție formează baza economică a societății și numai analizarea lor permite înțelegerea întregului mecanism al sistemului social. „Dezvoltînd impetuos forțele de producție — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — sporind continuu avuția națională, noii proprietari — oamenii muncii — asigură baza perfec-

ționării neîncetate a vieții sociale. Se acționează astfel corespunzător tezei materialismului dialectic potrivit căreia gradul de dezvoltare a forțelor de producție, caracterul relațiilor de producție și sociale, condițiile materiale de viață determină concepțiile oamenilor, modul lor de a gîndi și de a se comporta în societate“). Fără o astfel de viziune nu pot fi înțelese nici fenomenele legate de revoluția științifică și tehnică, nici sensul economic al dezvoltării forțelor de producție și nici transformările care au loc în suprastructura societății.

Cultura economică încadrată în sistemul culturii individului se referă la cunoștințe și criterii economice care călăuzesc comportamentul economic al acestuia. Cu alte cuvinte, este vorba de acele motivații care determină „raționalitatea economică“ și care se manifestă prin cunoștințe și convingeri mai mult sau mai puțin sistematizate despre: a). structura economică internă a societății socialiste și capitaliste; b). sistemul economic global, național; c). modul de funcționare, de gospodărire a unităților economice și felul cum satisfac așteptările economice ale indivizilor; e) factorii care determină sporirea eficienței economice a activității de producție; f) raportul dintre interesele economice individuale și colective; g) factorii care determină îmbunătățirea condiției economice a individului; h) problemele economice cu care individualitatea umană vine în contact în afara procesului de producție; i) conținutul și structura deciziei economice; j). obligațiile ce îi revin individului în calitate de producător, proprietar și beneficiar al tuturor valorilor materiale și spirituale ale societății.

Pentru dinamizarea acelor condiții în care masele de oameni ai muncii să-și poată exprima într-o mai mare măsură personalitatea participativă la viața economică în calitate de producători dar și consumatori — beneficiari ai propriei lor munci, sînt necesare de subliniat următoarele premise :

1. Creșterea gradului „raționalității economice“

a personalității individuale, în raport cu sistemul social-economic global, național

ACEASTA se poate realiza înainte de toate prin : „dezvoltarea democrației muncitorești, creșterea sentimentului oamenilor muncii de stăpîni ai bogățiilor naturale, întărirea răspunderii acestora față de gospodărirea unităților economice, participarea lor la conducerea întregii economii.“)

Forța politică conducătoare a societății românești, Partidul Comunist Român, exponent al concepției revoluționare despre lume, a clasei muncitoare în numele căreia „se guvernează“ este garanția principală a unei conduceri politice izvorîtă din cunoașterea temeinică, din aprecierea consecvent marxistă a realității social-economice, concret istorice, asigurînd în același timp condițiile participării efective a maselor de conducere, întrucît socialismul — după cum arată Lenin — nu poate fi realizat decît de zeci de milioane de oameni, dacă vor învăța, însă, să o facă ei înșiși.

Participarea muncitorilor la activitatea de conducere în toate verigile sale reclamă dezvoltarea la aceștia a „conștiinței muncitorești de forță conducătoare“ în sistemul democrației social-economice, proces care presupune ca o condiție sine qua non „raționalitatea economică“. Aceasta din urmă este, la rîndul său, determinată de gradul pătrunderii științei în activitatea practică a conducătorilor

) Programul P.C.R., Ed. pol. București, 1975, pag. 171

) Karl Marx : Bazele criticii economice politice, vol. II, Ed. pol., București, 1974, pag. 194.

) Nicolae Ceaușescu : Expunere la Congresul consiliilor populare... „Scinteia“ nr. 10406 din 5. II. 1976.

) Programul P.C.R., Ed. pol., București, 1975, pag. 124

nemijlociți, în conștiința lor, ceea ce înseamnă cunoștințe economice, tehnice integrate în comportamentul practic-productiv al colectivelor de muncă. Desigur, cultura economică transformată în act de conștiință constituie una din cele mai complicate probleme, cu mult mai grea, în multe privințe, decît însăși dezvoltarea economiei. Aceasta fiindcă, pe de o parte, corelarea scopurilor economice cu mijloacele de realizare a lor în raționalitatea economică a unui număr încă însemnat al producătorilor, mai cu seamă din cooperativele agricole de producție, este o problemă dificilă, întrucît ei reacționează la problemele imediate care îi afectează personal fără înțelegerea, la fel de conturată, a problemelor economice fundamentale (de exemplu politica de investiții, fondul de acumulare, dezvoltarea unor sectoare de bază). Iar, pe de altă parte, culturii economice, ca act de conștiință, nu-i sînt suficiente cunoștințele economice și profesional-tehnice, dacă ele nu sînt raportate la un profil moral-politic înaintat al personalității umane. Înțelegerea justă a fenomenelor economice este indisolubil legată de înțelegerea situației politice dar și de gradul „răspunderii fiecărui cetățean față de interesele generale ale colectivității, ale întregii națiuni socialiste“).

În mod deosebit se impune ca activitatea educativă economică să evidențieze mecanismul creșterii venitului național în socialism, concomitent cu explicarea legii economice fundamentale a socialismului de creștere neconținută, sistematică, a nivelului de trai material și cultural, care constituie finalitatea întregii politici a P.C.R. De aci și concluzia care o poate trage orice om — producător și consumator totodată — că de fiecare în parte și de toți împreună depinde realizarea țelului suprem al socialismului, în condițiile unei maxime economii de timp, ale unei creșteri substanțiale a productivității muncii și calității serviciilor.

Aici este necesar să precizăm că în ideologia burgheză figurează ca punct esențial folosirea cunoștințelor economice și tehnice, în general a științei, ca mijloc de ridicare a nivelului profesional al muncitorului pentru creșterea eficienței economice și, deci, de sporire a profitului. În același timp, cultura științifică economică apare ruptă de aspectul etic, umanist, din care motiv știința și antiumanismul „coexistă“.

În planul formării personalității sub aspectul culturii spirituale în condițiile făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintării spre comunism, se urmărește realizarea unei sinteze organice între dimensiunile etice și științifice ale raporturilor social-economice. Cultura economică, în ipostază de raționalitate a economicului, nu reprezintă pur și simplu o sumă de noțiuni dobîndite, ci ea se încheagă într-un sistem de cunoaștere cu valoare metodologică în procesul dezvoltării gradului de pătrundere a științei în practica social-economică, corelată cu elaborarea și aplicarea normelor etice de viață.

2. Dezvoltarea nivelului de cultură economică a personalității individului, în raport cu fenomenele economice la nivel microsocial

RAȚIONALITATEA ECONOMICĂ a practicii globale, cunoașterea, înțelegerea structurii economice la scară macrosocială nu determină automat raționalitatea comportamentului economic al individului la scară microsocială. Desigur, comportamentul individual, sub aspect economic, decurge din cel global sau grupal, dar el se caracterizează și printr-o relativă autonomie manifestată în cunoașterea și atitudinea față de problemele economice de bază ale unității. Așa de pildă, în conștiința unui număr important de membri ai cooperativelor agricole de producție există încă puternice elemente ale mentalității de consumator și sînt uneori mai reduse elementele conștiinței de producător din care motiv, nu puțini din rîndul acestora se raportează la unitatea economică din care fac parte mai mult în calitate de beneficiar decît în calitate de producător. Din acest motiv, în procesul raționalizării economice, o problemă esențială, este tocmai schimbarea acestui raport în sensul ca, în primul rînd, țăranul cooperativ să se socotească răspunzător de activitatea economică a cooperativei în calitate de

producător, prin creșterea nivelului conștiinței sale participative.

În cadrul sistemului complex de conducere al țării noastre de către poporul însuși sînt create, pe de o parte, condiții de participare efectivă a membrilor societății la decizia politico-economică, iar pe de altă parte, instrumente de valorificare a capacității colective de muncă din unitățile productive în vederea perfecționării activității lor. Stimularea interesului muncitorilor față de rezultatele activității economice ale întreprinderilor în forme organizate, participative, cum este adunarea generală a oamenilor muncii, determină și o orientare adecvată în procesul asimilării elementelor de cultură afectînd substanțial însăși structura timpului liber al muncitorului.

În acest sens, o importanță deosebită o prezintă dezvoltarea la toți oamenii muncii a spiritului de cooperare în sensul interesului comun la executarea în condiții înalt calitative a sarcinilor de plan de către fiecare colectiv de muncă, ținînd seama că fiecare producător este la rîndul său un consumator de bunuri și servicii față de care pretinde să-i satisfacă exigențele sale în continuă creștere. Este vorba de o educație în spiritul colectivismului socialist în toate verigile reproducției socialiste largite, ceea ce presupune o tăcută, conștientă și efectivă solidaritate, atît în producție cît și în consum. Exigența în calitate de consumatori se cere reflectată în munca efectuată în calitatea de producători.

Fără îndoială, clasa muncitoare nu poate realiza funcțiile ei de clasă conducătoare doar prin îndeplinirea funcției sale de forță de muncă.

3. Necesitatea unei corelări dialectice între cunoștințele economice cu caracter teoretic și cunoștințele legate de faptele economice concrete în formarea orizontului de cultură economică a personalității umane

PROCESUL FORMĂRII personalității de tip socialist din punct de vedere al culturii economice repudiază, atît însușirea simplificatoare, factologică, cît și cea teoretic-speculativă a cunoștințelor teoretice și practice. Interpretarea pur empirică a economicului este lipsită de înțelegerea evoluției, a perspectivei acestuia, lunecînd spre confuzia dintre accidental și necesar, dintre fenomen și lege, ridicînd particularul la rang de lege. În activitatea economică, o astfel de viziune poate duce la forțarea de soluții care nu ar corespunde dinamismului economiei noastre, politiciii economice realist-științifice a partidului nostru.

Empirismul cît și teoretizările fictive au drept consecință manifestări birocratice ce reclamă investiții inutile de fonduri, de muncă socială.

Cu totul străină soluțiilor anchilozate, empiriste, speculativ-teoretice, politica economică a partidului nostru evidențiază caracterul său adaptabil, flexibil, deci consecvent dialectic în analiza fenomenului social-economic, ceea ce se resfrînge în dinamismul, plasticitatea personalității vizionare, manifestate în marea răspundere pentru destinul națiunii.

4. Creșterea eficienței acțiunilor social-culturale în funcție de lărgirea orizontului de cultură economică

ÎNSUȘIREA unui mod de a gîndi eficient, avînd în vedere că omul învață pentru a transforma și nu pentru a ști, este indisolubil legată de temeinice cunoștințe economice. Eficiența, categorie cu un conținut în mare parte economic, este folosită ca indicator de esență a oricărei activități social-umane. Însăși accepțiunea marxistă a categoriei de muncă, care se mișcă în sfera praxisului, ca latură a sa fundamentală presupune eficiență. Numai în măsura în care omul stăpînește natura, munca devine izvor de avuție și, astfel, se autodefineste. Ea are în același timp o valoare de realitate practică, de însușire de către om a materiei furnizate de natură, într-o formă umanizată, utilă propriei sale vieți și încadrată într-un sistem de organizare a producției și umanismului. Precizăm însă că, orizontul schimbului dintre natură și societate este mult mai

dr. Laurențiu POP

Cluj-Napoca

(Continuare în pag. 18)

¹ Nicolae Ceaușescu: Expunere cu privire la Programul P.C.R. pentru îmbunătățirea activității ideologice..... Ed. pol., București, 1971, pag. 42.

RIDICAREA CALITĂȚII PRODUSELOR — PREOCUPARE FUNDAMENTALĂ ÎN FIECARE ÎNTREPRINDERE

DACĂ MULTE dintre efectele și implicațiile subtile ale desfășurării procesului de fabricație rămân doar pe agenda producătorului, atunci calitatea, și în special calitatea produselor, reprezintă un veritabil focar de convergență a unor întinse „registre” de interese. Toate componentele dinamice ale economiei socialiste moderne au în vedere în prim plan — cu eficiență substanțială sporită în ultima vreme — faptul că, în funcție de modul în care se realizează calitativ identitatea preocupărilor producției cu cele ale beneficiarilor, se dimensionează însăși perspectiva lor de dezvoltare. Ca urmare, calitatea înaltă a produselor industriei românești — destinate pieței interne, cu și exportului — departe de a fi doar „necesitate”, „prioritate” sau „posibilitate”, a devenit o certă realitate. Și poate că nicăieri acest lucru nu este mai imediat evident ca în producția industriei ușoare. Pentru că se vede în magazine, se îmbracă și „se poartă” tot mai multă și mai complexă calitate.

Cincinalul revoluției științifice și tehnice, al innoirii și calității amplifică considerabil acest proces. Directivile Congresului

al XI-lea al P.C.R. subliniază faptul că în continuare vor trebui luate măsuri pentru organizarea științifică a proceselor de producție, întărirea controlului tehnic de calitate, în așa fel ca nici un produs necorespunzător calitativ să nu poată ieși din întreprindere.

Investigarea modului în care sînt transpuse în practică aceste prevederi de maximă importanță pentru ridicarea bunăstării și gradului de civilizație al populației a constituit obiectul analizei efectuate în cadrul unor întreprinderi dintr-o ramură de larg interes a industriei ușoare și anume industria confecțiilor. În acest număr:

● La calitate — în primul rînd prin innoire. ● Clasămentul unui „semestru al calității”. ● De la controlul post-operativ la cel preventiv. ● Rata reclamațiilor egală cu zero. Unde și cum? ● „Mulțumesc” în multe limbi străine — sau scrisorile partenerilor externi.

Calitate în și prin diversitate

PRODUCȚIA cincinalului actual a debutat la nivelul unor înalte exigențe. În întreprinderile analizate, anul 1976 nu înseamnă numai realizarea unor sporuri cantitative — corespunzătoare cuantumului în creștere al solicitărilor beneficiarilor interni și exportului — ci și o adaptare calitativ sporită la noile cerințe. Deci calitate în diversitate. Numeroase dintre întreprinderile analizate și-au propus în acest an realizarea unor procente ridicate ale ponderii produselor noi și modernizate în totalul producției, pînă la 97% (unele exemple sînt prezentate în tabelul nr. 1). Analiza noastră, a evidențiat, spre exemplu, faptul că la întreprinderile de confecții din Satu Mare și Arad ponderea produselor noi și reproiectate este de peste 95%, la cea din Sighișoara de 95% iar la cea din Focșani de 94%. Și acestea nu sînt decît cîteva exemple...

Produsele de calitate înaltă au fost obținute încă din primele zile ale acestui an. Dar nu trebuie omis faptul că ele reprezintă o continuitate și o amplificare și a rezultatelor bune dobîndite în acest sens în anul 1975. Pentru că în ultimul an al cincinalului 1971—1975, de exemplu, a fost lărgită considerabil gama sortimentală a confecțiilor prin reproiectări și asimilări de produse noi, ceea ce a condus la reînnoirea a peste 95% din producția atunci fabricată. În 1975 au fost alcătuite noi colecții de modele pentru piața internă și export prin crearea a peste 12 000 de noi modele (din care numai la întreprinderea de confecții București peste 5 000).

Perfecționările tehnologice, alături de modernizarea continuă a organizării și conducerii procesului de producție reprezintă de asemenea factori deosebit de importanți în ridicarea calității produselor în respectivele întreprinderi. Desigur, în 1975, în cadrul acțiunii „semestrul calității”, au fost desemnate „frunțase” pe ansamblul Centralei industriei de confecții doar cîteva întreprinderi (întreprinderile de confecții din Oradea, București și Curtea de Argeș), în limita locurilor I—III. Rezultate de frunte au fost însă dobîndite

în mult mai multe unități economice, așa cum o dovedesc și scrisorile de mulțumire a numeroși parteneri străini.

Toate aceste realizări favorabile au permis ca în debutul anului 1976, numărul unităților economice cu valoare zero a ratei reclamațiilor să fie considerabil. Este vorba astfel nu numai de întreprinderea de confecții Oradea, ci și de cele din Tirgu Jiu, Vaslui, Bacău, Tirgu Secuiesc și multe altele. Care au fost măsurile și acțiunile care au favorizat obținerea unor asemenea rezultate?

Explicații la „tradiții” mai noi și mai vechi

AȘA DUPĂ CUM am mai relevat, realizările bune și preocupările privind creșterea calității au tradiție în întreprinderile analizate.

Ele au fost amplificate în 1974, o dată cu unificarea metodologiei controlului. Cu acest prilej s-a realizat delimitarea precisă a fluxului controlului de calitate, începînd de la documentația de execuție și respectarea contractului economic de aprovizionare și pînă la stabilirea locurilor de intervenție a controlului. Tot în această dorință a fost puternic întărită și baza tehnico-materială a controlului tehnic de calitate, acțiune continuată de altfel în ritm susținut în 1975 și 1976. Au fost înființate, astfel, în completarea laboratoarelor existente, microlaboratoare al căror principal scop îl constituie — alături de testarea producției pe flux — analiza calității materiei prime (la întreprinderile de confecții din Curtea de Argeș, Tirgu Jiu, Călărași etc.). Tot 1975 a fost și anul ex-

nderii viguroase a metodei de control prin puncte fixe, stabilite de exemplu în sălile de croi pentru verificarea și corelarea documentației, la confecționat etc.

Faptele menționate conturează o evidentă tendință de deplasare a „momentului” desfășurării unui control eficient de la faza post-operativă la cea preventivă. În acest fel, încă din faza incipientă (concepție, aprovizionare) sînt identificați și eliminați factorii perturbatorii, realizîndu-se un însemnat volum de economii de muncă vie și materializată.

În fine, tot pe linia controlului trebuie menționat sprijinul permanent acordat de centrala industrială în fiecare întreprindere prin intermediul grupelor teritoriale tehnico-economice de specialiști. Cadre competente din centrală au îndrumat și ajutat efectiv, și sub această formă, procesul de perfecționare a calității din întreprindere.

Innoirea și modernizarea tehnologiilor a reprezentat o pirghie esențială a îmbunătățirii calitative. Constructorii de tipare din întreprinderile analizate au inițiat și pus la punct tehnologii unificate privind realizarea costumelor bărbătești, a sacourilor, a pantalonilor (la întreprinderile de

Tabelul nr. 1
Evoluția unor indicatori în cîteva din întreprinderile analizate

	Valoarea producției globale (în 1976 față de 1975)	Export (în 1976 față de 1975)	Ponderea produselor noi și reproiectate în totalul producției (în 1976)
Întrep. de confecții - Satu-Mare	110,3	102,1	97
Întrep. de confecții - Arad	104,4	166,6	96
Întrep. de confecții - Sighișoara	102,6	100,7	95
Întrep. de confecții - Focșani	106,6	126,2	94
Întrep. de confecții - Craiova	102,4	109,3	92

confecții din Oradea, Craiova, Focșani, Sibiu ș.a.), a rochiilor, a fustelor etc. (la întreprinderile de confecții din Satu Mare, Timișoara ș.a.).

La întreprinderea de confecții și tricotaje București în anul 1975 au fost proiectate 32 de diverse tipuri de dispozitive și mobilier tehnologic, ceea ce a permis îmbunătățirea substanțială a calității și creșterea productivității muncii (piese, ștanțe, pentru mecanizarea rihuirii unor detalii, termocolarea și performarea simultană a unor detalii de îmbrăcăminte etc.). Unitate productivă cu o bogată experiență, bine apreciată și în competiția pe plan mondial, întreprinderea de confecții și tricotaje București a fost în 1975 și sediul „Consfătuirii specialiștilor pe tema calității”. Au fost analizate cu acest prilej și s-au formulat propuneri concrete de mare eficacitate, vizând în special următoarele probleme ale ridicării calității: raționala dimensionare a tiparelor și corelarea lor cu caracteristicile țesăturilor care compun produsul finit; metode de croit care să ducă la folosirea mai rațională a țesăturilor și evitarea deplasării confecțiilor din cauza defectelor de țesătură; stabilirea parametrilor de lucru ai utilajelor din secțiile de finisaj în funcție de caracteristicile materiilor prime etc.

Caracteristică '76: adaptabilitate sporită la cerințele pieței

AVÎND ÎN VEDERE obiectivele deosebit de mari care stau în fața întreprinderilor de confecții în 1976 și în întreg cîincinalul revoluției științifico-tehnice, în toate unitățile economice se cere acționat în continuare cu consecvență pentru creșterea gradului de satisfacere a cerințelor beneficiarilor. Precizarea apare necesară de-

oarece, alături de succese, pe linia sporirii calității s-au înregistrat și unele neajunsuri. Pentru evitarea menținerii sau reapariției lor, **apare în primul rînd necesară adoptarea unor planuri concrete de măsuri care să permită creșterea gradului de mobilitate și adaptabilitate a producției la cerințele pieței interne și externe.** De fapt, aici trebuie semnalat cu prioritate și un alt aspect. Este vorba de necesitatea perfecționării continue a stăpînirii și corelării judicioase a tehnicilor și informațiilor de piață, în prezent și perspectivă. În acest sens, activitatea de marketing și prognoza ar trebui să devină, în toate întreprinderile, instrumente de lucru indispensabile în investigarea cuantumului și mai ales a sortimentății necesare beneficiarilor.

Totodată, se pare că ar trebui mai atent verificată, la toate produsele, funcționarea mecanismului producție — comerț — beneficiari direcți sau, altfel spus, gradul de concordanță dintre sortimentele cele mai solicitate de unitățile comerciale și cele preferate de populație. O investigație științifică în această direcție ar fi de natură să contribuie la perfecționarea aprovizionării populației cu toate sortimentele realmente necesare, pe care, de altfel, producătorul are — evident — reale posibilități să le ofere.

De altfel, în întreprinderile analizate sînt în curs de desfășurare programe complexe, inițiative, vizînd îmbunătățirea calității în continuare în 1976 și într-o perspectivă mai largă. La întreprinderea de confecții și tricotaje București, de pildă, sub deviza: „Nici un produs cu defecte să nu iasă pe poarta întreprinderii”, au fost elaborate și se vor aplica în continuare și în acest an peste 20 de măsuri referitoare la îmbunătățirea calității producției, care vor avea o eficiență economică anuală estimată la circa 6 milioane

lei. În cadrul întreprinderii de confecții Satu-Mare va fi întărită activitatea desfășurată de către comisia de recepție a materiilor prime, precum și controlul documentațiilor, în așa fel încît să fie create de la început bariere ferme în calea noncalității. În fine, alte măsuri adoptate vor îmbunătăți tehnologia croirii produselor, vor permite introducerea de continue perfecționări ale operațiunii de șablonare și șpanuire a țesăturilor.

La întreprinderea de confecții Brăila, autocontrolul cunoaște o extindere și o sporire considerabilă a complexității sale. Experiența bună acumulată în această unitate economică prin ținerea unui „jurnal al calității” care să evidențieze eventualele defecțiuni pe faze principale ale procesului de producție va fi organizată mai sistematic și mai operativ. Scăderea actuală (cu 3—5%) a producerii deficiențelor de calitate, obținută în acest fel, va fi cu mult accentuată în continuare. La întreprinderea de confecții Craiova — și exemplul nu e singular — răspunderea în domeniul autocontrolului a fost întărită cu creșterea preocupărilor pentru calificarea și policalificarea cadrelor. „Să cunoaștem cel puțin cinci operațiuni principale din procesul de confecționare” a devenit o linie de conduită obișnuită pentru majoritatea muncitorilor din această întreprindere.

Aplicarea în practică a acestor măsuri, precum și a altora, care vin să completeze „calitativ” lărgirea considerabilă a gamei de modele — principala direcție de acțiune — reprezintă o contribuție... de calitate la realizarea sarcinilor pe care cîincinalul revoluției științifice și tehnice le pune în fața industriei de confecții.

Bogdan PĂDURE

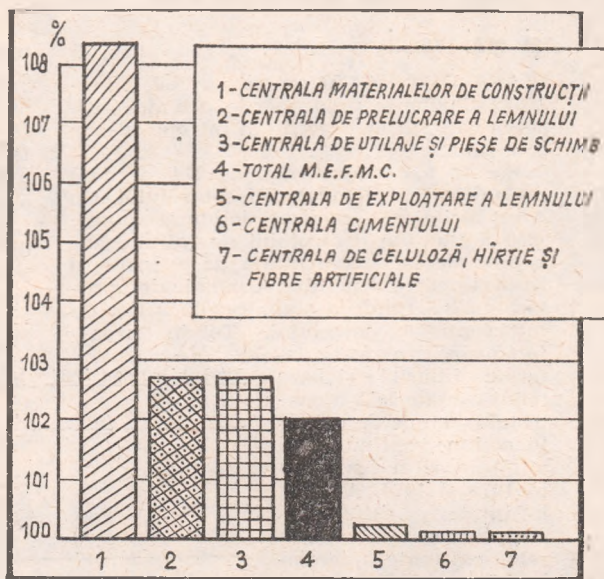
COMENTARIU LA UN GRAFIC

De ce din prima lună a anului depășiri la cheltuielile totale și materiale?

DIN ANALIZA realizărilor obținute pe luna ianuarie 1976 în unitățile M.E.F.M.C. reiese că planul de cheltuieli totale la 1000 lei producție-marfă a fost depășit cu circa 11 lei, cele mai mari depășiri înregistrîndu-se la Centrala materialelor de construcții și Centrala de prelucrare a lemnului. Numai la două centrale din M.E.F.M.C. (Centrala cimentului și Centrala de utilaje și piese de schimb) s-au înregistrat economii reprezentînd 1,4 lei la 1000 lei producție-marfă.

Nici la indicatorul cheltuielilor materiale la 1000 lei producție-marfă situația nu a fost satisfăcătoare, întrucît atît pe total minister, cît și pe fiecare centrală în parte, depășirile au însumat valori substanțiale, localizate, îndeosebi, la Centrala materialelor de construcții, Centrala de prelucrare a lemnului și la Centrala de utilaje și piese de schimb.

O analiză atentă a cauzelor

Realizarea planului privind cheltuielile materiale la 1000 lei producție marfă, pe luna ianuarie 1976 la Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții

care au dus la situația arătată scoate în relief faptul că alături de unele dificultăți întimpinate de unitățile de producție din cauza timpului nefavorabil (înzăpezirea unor parchete din exploatarea forestiere și a unor

cariere de piatră, avînd drept consecință aprovizionarea neritimică cu materii prime a unor unități și, implicit, înregistrarea unor cheltuieli de regie peste cele planificate), au existat o serie de lipsuri în organizarea

producției și a muncii care puteau fi evitate sau a căror influență putea fi diminuată. Una din cauzele frecvent întîlnite o constituie depășirea consumurilor normale ca, de exemplu, la întreprinderea de materiale izolatoare Vaslui, la care s-a depășit consumul de coș metalurgic și materii prime cu 1200 mii lei. O altă cauză principală a unor cheltuieli suplimentare este cea a defecțiunilor mecanice — consecință atît a exploatării neraționale a utilajelor, cît și a reparațiilor și a întreținerii lor necorespunzătoare. Ca exemple în acest sens pot fi menționate defecțiunile la fierbătoarele de la C.C.H Tr Severin, la centrifugele de vată minerală la întreprinderea de materiale izolatoare Vaslui ș.a.

Față de această situație în luna februarie au fost luate o serie de măsuri care să contribuie la eliminarea unor neajunsuri care au determinat depășirea prevederilor de plan la capitolul cheltuieli. În continuare este necesar ca toate centralele, toate întreprinderile să urmărească îndeaproape transpunerea în practică a programelor speciale întocmite pentru încadrarea în nivelurile planificate de cheltuieli pe fiecare perioadă.

În ACȚIUNEA de sporire a producției agricole: inițiativă, mobilizare, responsabilitate

CONDUCEREA PARTIDULUI a stabilit în recenta ședință de lucru de la C. C. al P.C.R. un ansamblu de măsuri având ca scop mobilizarea tuturor forțelor și valorificarea mai deplină a potențialului material și uman existent în județele țării pentru ca lucrările din campania agricolă de primăvară să se desfășoare în cele mai bune condiții. Indicațiile prețioase date cu acest prilej de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, constituie și pentru oamenii muncii din județul Ilfov un ajutor deosebit de prețios în realizarea sarcinilor stabilite în planul de dezvoltare economico-socială în profil teritorial pentru perioada 1976—1980 și îndeosebi pentru desfășurarea campaniei agricole din această primăvară în cele mai bune condiții, din experiența cărora am selecționat unele aspecte.

JUDEȚUL ILFOV, în economia căruia agricultura deține o pondere însemnată, a obținut în cincinalul încheiat rezultate remarcabile în creșterea producției vegetale și animale. Astfel, valoarea producției globale agricole a crescut cu 40% din care la cereale cu 63%. La grâu creșterea a fost de 103%, la porumb de 45%, la soia de 109%, iar la sfecla de zahăr de 43%. De asemenea, ponderea zootehniei în totalul producției agricole a crescut simțitor, ajungând în anul 1975 la 40%, din care peste 50% la I.A.S. și circa 20% la C.A.P. Creșterea producțiilor vegetale și animale a creat posibilitatea sporirii substanțiale a contribuției județului cu produse agricole la fondul de stat. Astfel, în anul 1975 s-au livrat mai mult decât în 1970 cu 217 000 t cereale, 39 400 t carne, 87 000 hl lapte de vacă, 234 milioane de ouă și alte produse.

Cu toate că în unii ani, și în mod deosebit în 1972 și 1975, condițiile climatice au fost nefavorabile, multe unități din agricultura de stat și cooperatistă din județ au înregistrat rezultate remarcabile. Astfel, cooperativele agricole de producție Gîrbovi și Stupinele au obținut, pentru producțiile mari la cultura porumbului, titlul de „Erou al muncii socialiste”, iar întreprinderile agricole de stat Afumați, Urziceni, Belciugatele și Crevedia-Chirnoși, asociațiile intercooperatiste Frumușani și Manasia, precum și un număr de 15 cooperative agricole — „Ordinul muncii clasa I”, pentru producțiile deosebit de bune obținute la grâu, porumb, soia, sfecla de zahăr, legume și ouă.

În județul Ilfov, numărul de tractoare și mașini agricole a sporit continuu, ajungând la începutul acestui an la peste 7 300 tractoare fizice, 1 550 combine autopropulsate, 3 100 semănători și multe alte mașini agricole, revenind în medie 83 ha încercătură pe tractor fizic. La aceasta trebuie adăugat faptul că și cantitatea de îngrășăminte chimice a crescut de la 80 kg substanță activă pe hectar în 1970, la 110 kg în anul 1975.

Buna pregătire a campaniei de primăvară — sarcină prioritară

SARCINILE DEOSEBITE care revin economiei județului Ilfov în actualul cincinal obligă la o organizare rațională, științifică a producției și a muncii pentru punerea în valoare a întregului potențial tehnic și uman existent în județ, în

fiecare unitate agricolă, potrivit exigențelor impuse de cincinalul revoluției tehnico-științifice. Având în vedere sarcinile complexe care-i revin în domeniul agriculturii, Comitetul județean de partid a analizat, în spiritul indicațiilor date de conducerea partidului, posibilitățile create de îmbunătățirea organizării producției și a muncii în unitățile agricole, stabilind un plan de măsuri menit să asigure desfășurarea în cele mai bune condiții a muncilor agricole din această primăvară, realizarea și depășirea indicatorilor de plan stabiliți. Astfel, printre măsurile adoptate în vederea creșterii producției agricole amintim:

1 ASIGURAREA CALITĂȚII SEMINTELOR. FACTOR DE SEAMĂ ÎN OBTINEREA UNOR PRODUCȚII SPORITE LA HECTAR. Astfel, în acest an, se desfășoară o amplă acțiune pentru zonarea soiurilor și hibrizilor în vederea valorificării mai eficiente a potențialului productiv al solului. În acest scop, ICCPT de la Fundulea urmează să acorde asistență tehnică unităților pentru a se asigura respectarea tehnologiilor pe loturile semincere și la hibrizii noi introdusi în cultură.

2 ASIGURAREA CANTITĂȚILOR DE LEGUME PREVĂZUTE ÎN PLANUL PE 1976. ATIT PENTRU APROVIZIONAREA POPULAȚIEI. CÎT ȘI PENTRU INDUSTRIALIZARE ȘI EXPORT. În acest scop, se vor cultiva 1 500 ha cu cartofi timpurii, din care 450 cu cartofi extratimpurii, precum și 132 ha de varză timpurie; vor fi folosite la întreaga capacitate răsadnițele, serele și solarile pentru producerea răsadurilor. Realizarea programului stabilit în domeniul legumiculturii va asigura întreaga gamă sortimentală prevăzută în plan precum și ritmicitatea livrării produselor, evitându-se în acest fel crearea golurilor în aprovizionarea populației și industriei alimentare.

3 SPORIREA POTENȚIALULUI PRODUCTIV AL PĂMÎNTULUI PRIN IRIGAȚII. Creșterea producției agricole este condiționată, în măsură hotărâtoare, de sporirea continuă a potențialului productiv al pămîntului.

La finele anului 1975 suprafața irigată pe județ era de 94 000 hectare, din care 40 000 hectare în sisteme mari, urmînd ca la sfîrșitul lunii mai 1976 suprafața să

ajungă la 155 000 hectare din care 54 500 hectare în sisteme locale.

Din indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu secretarul general al partidului, s-a desprins cu pregnanță faptul că nu există o preocupare susținută din partea organelor locale de partid și a conducerii unităților agricole pentru amenajarea unor suprafețe cît mai mari, în sisteme locale de irigații. Iată de ce Comitetul județean de partid Ilfov a considerat că suprafața stabilită, care să fie amenajată în asemenea sisteme locale, este cu totul insuficientă. Planul de măsuri adoptat prevede ca pînă la sfîrșitul lunii mai a.c., în fiecare unitate să se studieze posibilitatea de a se extinde aceste suprafețe, folosindu-se toate resursele de apă existente, inclusiv forarea de puțuri.

Pentru punerea în valoare a tuturor suprafețelor amenajate pentru irigații, se vor organiza acțiuni de masă pentru decolmatarea și curățirea canalelor, repararea utilajelor, pregătirea forței de muncă necesare, asigurarea bazei materiale în vederea obținerii producției planificate. De asemenea, s-au preconizat măsuri eficiente pentru executarea și consolidarea sistemelor de indiguire din zonele inundabile, mai ales acolo unde ani de-a rîndul au fost pricinuite mari pagube materiale unităților agricole și cetățenilor. Aceeași atenție se va acorda eliminării bălțirilor, existente pe suprafețe destul de mari, în special în zonele de vest și nord-vest ale județului.

Dezvoltarea rapidă a zootehniei

ÎN ACEST SECTOR important al agriculturii județului s-au obținut rezultate pozitive. În primele două luni ale acestui an, sarcinile care reveneau I.A.S.-urilor și C.A.P.-urilor la carne au fost realizate integral.

Se știe că o condiție esențială pentru creșterea efectivelor de animale și realizarea producțiilor planificate de carne și lapte o constituie asigurarea unei baze furajere corespunzătoare. În acest scop, se preconizează o îmbunătățire a structurii culturilor furajere, punîndu-se accent pe creșterea ponderii leguminoaselor perene și extinderea suprafețelor de pașiști semănate cu graminee de înaltă productivitate. În același timp, se vor lua măsuri pentru folosirea furajelor grosiere și innobilarea lor, mărirea suprafețelor însămînțate cu culturi duble și folosirea deplină a producției prin recoltarea, conservarea și administrarea rațională a acestora.

Prin planul de măsuri adoptat s-au trasat sarcini importante consiliilor populare, organelor agricole și conducerilor unităților agricole pentru a acționa ca răspundere în vederea asigurării realizării planului de contractare pe mai mulți ani. Este necesar

Maria IONIȚA

(Continuare în pag. 32)

OPTIMIZAREA TRANSPORTURILOR PE CALEA FERATĂ ȘI LOCAȚIILE

OPTIMIZAREA activității desfășurate în transporturi, în general, și pe calea ferată, în special, reprezintă una din problemele de cea mai strictă actualitate pentru economia națională. Aceasta întrucât punerea de acord a cerințelor cu modalitățile de acoperire a lor cât mai eficientă contribuie la utilizarea rațională a fiecărui mijloc de transport.

Bucurându-se de o atenție deosebită din partea partidului și statului, sectorul transporturilor din țara noastră s-a dezvoltat și modernizat continuu, dispunând în prezent de mijloace din cele mai moderne pentru transportul rapid și în condiții de siguranță a unui volum mereu crescând de mărfuri și de persoane. Existența

unor asemenea condiții tehnico-materiale presupune și măsuri adecvate pentru valorificarea cât mai eficientă a acestora și, în prim plan, satisfacerea optimă a cerințelor economiei naționale în plină dezvoltare. Pornind de la aceste imperative, am analizat activitatea desfășurată în cincinalul încheiat și în perioada ce a trecut din 1976, de **Regionala C. F. București**, una din cele mai reprezentative unități de acest gen din ramura transporturilor pe calea ferată, pentru a desprinde experiența acumulată, direcțiile de acțiune pentru valorificarea din plin a posibilităților ce le oferă optimizarea transportului de mărfuri.

O paletă bogată în realizări

REGIONALA C.F. BUCUREȘTI asigură transporturile de mărfuri și călători pe zone întinse, și anume: Dobrogea, municipiul București, județele Ilfov, Ialomița, Dâmbovița, Prahova și, în parte, Teleorman. Dispunând de o bază tehnică puternică, având de rezolvat numeroase și complexe cerințe de transport ale unităților economice din raza sa de activitate, conducerea Regionalei a trecut încă din a doua jumătate a anului 1973 la aplicarea **optimizării transportului pe anumite tipuri de mărfuri**, în special materii prime și materiale de masă. Scopul urmărit: eliminarea transporturilor încrucișate, utilizarea judicioasă a parcului de vagoane și locomotive, reducerea cheltuielilor de circulație, evitarea imobilizărilor de vagoane etc. În acest sens, împreună cu coordonatorii de balanțe, ministere, centrale industriale, mari întreprinderi etc. Regionala a acționat pentru găsirea celor mai potrivite soluții, care să asigure optimizarea transporturilor, în sensul ca beneficiarii să fie satisfăcuți prompt atunci când au nevoie

Tabelul nr. 1 — Dinamica principalilor indicatori de plan ai Regionalei C.F. București pe anii 1970—1976

Denumirea indicatorului	1970=100	
	1975/1970 realizat	1976/1975 plan
Tone expediate	132,5	106,0
Tone nete km	128,3	106,4
Tone km convenționale	127,9	106,3
Rulaj	100,4	96,7
Încărcătură statică	105,2	100,7
Tonaj brut pe tren marfă	107,9	101,1
Viteza medie comercială tren marfă	128,2	102,4
P.M.Z. ^{x)} marfă	101,7	109,2
P.M.Z. ^{x)} călători	108,7	101,1
% dieselizare	111,7	100,6
Consum specific comb. conv.global	71,1	xx
Productivitate	119,8	xx

^{x)} P.M.Z. — parcurs mediu zilnic.

^{xx)} Datele pentru 1976 nu sînt comparabile cu 1975 datorită unor modificări în structura parcului de locomotive și a schimbării metodei de calculare a productivității muncii.

de vagoane pentru transportul mărfurilor, iar unitățile C.F.R. să poată utiliza cât mai rațional și eficient fiecare vagon și locomotivă.

Acționînd în baza programelor optimizate de transporturi, în 1975 numărul **sorțimentelor transportate în aceste condiții a crescut la 96 față de 36 în 1974, volumul mărfurilor transportate sporind, în același interval, de la 84,8 milioane tone la 94,1 milioane tone, în condițiile reducerii distanței medii de transport cu 2 km.** Aceasta înseamnă, că, în 1975, s-au economisit, datorită optimizării, peste 4 300 tone combustibil convențional. Că acțiunea de optimizare a transporturilor (ea se va lărgi prin cuprinderea și celorlalte sortimente de mărfuri) se soldează cu rezultate bune, ne-o ilustrează, prin cifre grăitoare, tabelul nr. 1. Menționînd dinamica pozitivă a indicatorilor respectivi, trebuie remarcată, totodată, grija ce o acordă organele de specialitate însărcinate cu această acțiune pentru perfecționarea continuă a modului de întocmire și fundamentare a calculului de optimizare. An de an, pe baza unor analize și îmbunătățiri aduse, au fost eliminate multe transporturi nerăționale însumînd zeci de mii de tone kilometri, care ar fi condus la milioane de lei cheltuieli suplimentare de transport și la un consum de combustibil convențional estimat la cîteva mii de tone.

Progrese însemnate au fost înregistrate și în ce privește extinderea tehnologiilor moderne de transport (paletizare, containerizare), în direcția perfecționării proceselor tehnologice de exploatare a parcului, în mecanizarea operațiunilor de încărcare-descărcare și manipulare a mărfurilor etc. Firește, paleta realizărilor mai poate fi completată și cu alte date semnificative. Există, însă, alături de acestea, și o serie de neajunsuri, a căror existență contribuie la diminuarea nivelului realizărilor posibile de atins, datorită unor factori din afara unităților C.F.R. și uneori datorită direct lor. Despre ce anume este vorba?

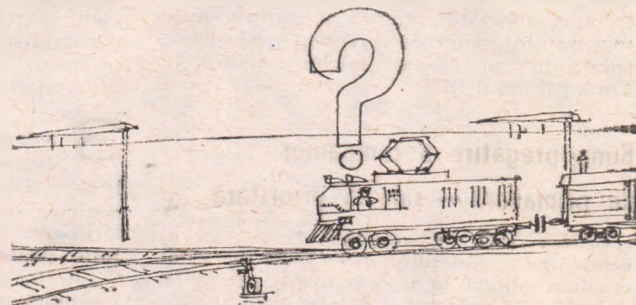
Ce factori determină unele neajunsuri

PENTRU CA ÎNTREGUL MECANISM al optimizării transportului să se poată desfășura „optim” se impune respectarea riguroasă

să a cadrului de obligații stabilite, atît de cei ce pun la dispoziție mijloacele de transport, cît și de cei ce le utilizează sau beneficiază de ele. Din analiza efectuată a rezultat, din păcate, că la ambele părți se manifestă unele deficiențe care au, în ultimă instanță, o înrîurire negativă asupra rezultatelor economice. Dintre toate, cele ce se conturează a fi mai grave sînt plata unor locații care se ridică la zeci de milioane lei, în timp ce un mare număr de vagoane staționează pe diferite linii ale întreprinderilor, zile în șir, fără a fi încărcate sau descărcate.

În 1975, de pildă, s-au vărsat la bugetul statului de către beneficiarii de transporturi de la Regionala București, peste 45 milioane lei drept locații, staționarea vagoanelor, peste timpii tarifari prevăzuți, ridicîndu-se la peste 61 000 ore. De altfel, și în acest an continuă să apară unele neajunsuri în respectarea programelor optimizate de transport — lucru care afectează atît utilizarea rațională a parcului rulant, cît și transportul la timp al unor cantități importante de mărfuri. Ce factori principali determină o atare situație?

● **Coordonatorii de balanțe emit, după întocmirea programelor de optimizare, repartiții pentru destinații contrare acestora sau care depășesc distanța medie optimizată, fără să obțină în prealabil aprobarea Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe, minister care, alături de cel al Transporturilor, poartă răspunderea realizării întocmai a programelor de optimizare a transportului cu materii prime și materiale.** Astfel, în proiectele planurilor operative de transport ale lunii ianuarie 1976, ca urmare a verificării făcute de Centrul de calcul electronic al M.T.Tc., s-au depistat și scos din plan 58 338 tone mărfuri, care urmau să fie transportate

contrar optimizării, iar din proiectele de plan ale lunii februarie 15340 tone. Asemenea cereri de transporturi s-au prezentat de către I.I.L. Medgidia la stația Capul Midia pentru 2045 tone piatră spar-

duș la încărcare-descărcare un număr de vagoane cu mult mai mare decât cel prevăzut în planul de transport, depășind chiar coeficienții de neuniformitate stabiliți prin H.C.M. 425 din 1975. Astfel, stația

Tabelul nr. 2 — Situația imobilizării de vagoane și locațiile plătite de unele întreprinderi

Unitatea	Imobilizări (11 luni 1975)		Locații	
	Vagoane	Vagoane ore	1974	11 luni din 1975
Întreprinderea "23 August"	4533	108773	1839040	3236190
Întreprinderea "Republica"	817	20015	281090	600460
Întreprinderea "Semanătoarea"	513	12315	898320	369460
Întreprinderea "Autobuzul"	497	11928	-	357640
Întreprinderea "Policolor"	937	122473	1656710	674200
Întreprinderea "Vulcan"	709	17015	627470	510440
Întreprinderea "Anticorrosivul"	916	22002	722900	666020

tă, de Fabrica de cărămizi Mamaia la stația Năvodari pentru 1480 tone cărămizi, de Trustul de construcții al Ministerului Minelor, Petrolului și Geologiei la stația Zălanoua pentru 7900 tone nisip și pietriș etc.

● **Coordonatorii de balanță nu verifică din vreme programele de optimizare în vederea eliminării eventualelor erori privind repartizarea transporturilor cu cel mai rațional mijloc conform indicatorului distanțelor economice.** Întreprinderea de produse ceramice Urziceni (coordonator de balanță MEFMC), de pildă, prezintă în programul de transport optimizat pe C.F.R. cantități mari de cărămizi de argilă arsă pentru beneficiari din Ciorani (22 km), Grindu (21 km), Drăgănești Prahova (30 km), deși aceste transporturi sînt mai economice să fie efectuate (există condiții pentru aceasta) cu mijloace auto. La fel, balastiera Trustului de construcții al Consiliului popular al județului Ilfov a prevăzut în programul de transport optimizat pe C.F.R. expedierea de balast și nisip din stația C.F.R. Grădinari pentru Videle (25 km), Virteju (30 km), București Basarab (27 km), deși efectuarea lor (ținînd cont de distanțele reduse) este mai economică cu mijloacele de transport auto.

● **Întocmirea programelor de optimizare a transporturilor pentru unele mărfuri, înainte de încheierea contractelor economice.** Așa cum susțin unii beneficiari și chiar șefi de stații, nerespectarea transporturilor optimizate se datorează, în bună măsură, și practicii de a întocmi programele necesare înainte perfectării contractelor economice dintre întreprinderi. Modificările ce survin pot fi corectate foarte greu în program, lucru care face să se deruleze unele activități care nu sînt necesare, cu consecințe, firește, bănești. În sistemul de legături, unitatea coordonatoare de balanțe materiale — MATMCGFF — M.T./c. ar trebui să intervină modalități elastice pentru modificarea unor prevederi stabilite inițial în cazul cînd acestea au o temeinică justificare. S-ar evita astfel unele neajunsuri, s-ar închide canalul prin care se irosec însemnate sume de bani.

● **La imobilizările de vagoane au contribuit în parte și organele din stațiile Regionalei C.F. București, care au intro-**

Berceni, de pildă, a introdus la „Danubiana”, pentru descărcare vagoane cu 480 tone mărfuri, respectiv, de 4 ori mai mult decât capacitatea de descărcare a întreprinderii. La fel a procedat și stația Ciogîrla, care a introdus la IREMOAS de 2,2 ori mai multe mărfuri decât capacitatea de descărcare a beneficiarului, stația Virteju care a introdus la Întreprinderea „Fulger” și Fabrica de nutrețuri combinate de 2,9 ori și respectiv 2,1 ori mai multe vagoane cu mărfuri peste capacitatea beneficiarilor la descărcare etc. În toate aceste situații întreprinderile beneficiare au înregistrat „gîtuiri” la operațiile de încărcare-descărcare, prelungind staționarea vagoanelor pe liniile de garare cu mult peste timpul prevăzut.

S-a pierdut astfel o importantă cantitate de transport, care putea fi pusă la dispoziția altor beneficiari.

Este de neînțeles de ce unele unități nu și organizează corespunzător liniile de garare și nu asigură mecanizarea operațiilor de încărcare-descărcare, într-un cuvînt, întreaga activitate de transporturi, preferînd să plătească importante sume de bani drept penalizări și locații. Concepția ce persistă la unele cadre de decizie din întreprinderi, potrivit căreia plata de penalizări nu duce de fapt decât la scoaterea unor valori din bugetul unei unități socialiste și introducerea lor la altă, tot socialistă, că aceasta nu afectează cu nimic interesele economiei statului, este de-a dreptul dăunătoare. În fapt, pe lângă pagubele suferite de unitatea în cauză, locațiile pe care le plătește afectează costurile de producție cu consecințe directe asupra eficienței întregii activități economice; apoi, se aduc daune serioase întreprinderii care asigură mijloacele de transport care nu poate să acopere nevoile economiei cu mijloace de transport, întrucît acestea sînt reținute pe linia de garare a unor beneficiari peste timpul legal stabilit.

Poate că, în unele cazuri, penalizarea unităților care nu respectă programul optimizat de transport ar trebui transformată în sancționarea materială directă a așa-zisilor „vinovați” fără vină. S-ar ajunge astfel la imprimarea unui mai exigent spirit de răspundere în toate compartimentele vizate.

O cerință vitală: creșterea gradului de mecanizare și automatizare

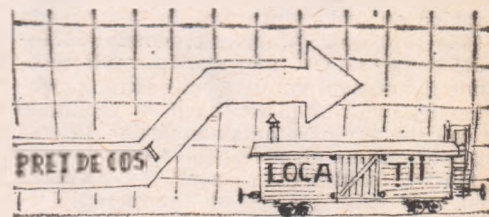
ESTE ȘTIUT CĂ DACĂ MANIPULAREA MĂRFURILOR (ca parte inițială, intermediară și finală a procesului de transport) nu este mecanizată, se consumă un volum mare de muncă, se diminuează productivitatea și, implicit, se mărește costul transportului. De modul de organizare, de metodele folosite pentru executarea operațiilor de încărcare-descărcare depinde, folosirea rațională a fiecărui mijloc de transport (locomotive, vagoane etc.). Atît timp cît în unele locuri

se mai manifestă tendința de a considera manipularea ca o activitate secundară, fără a o mecaniza, costul ei majorează cu mai bine de 30—35% cheltuielile de transport normale.

Un studiu întreprins la sfîrșitul anului trecut pe raza municipiului București a reliefat faptul că la 53 de întreprinderi cu linii industriale din cele 225 existente, indicele de mecanizare este necorespunzător, operațiile de încărcare-descărcare a mărfurilor executîndu-se manual — parțial sau total. Dintre acestea, 35 linii au indice de mecanizare între 0—30%, 18 între 30—60%, iar restul de 172 de 60% (Întreprinderea „Izolatorul” — 30%, Filatura Românească de bumbac — 47%, Fabrica de sticlă — 28% etc). Așa prezentîndu-se situația, s-a stabilit necesarul de utilaje și instalații pentru mecanizarea operațiilor de încărcare-descărcare, pentru ca în 1976 numărul unităților cu indici de mecanizare de peste 60% să sporească la 203. În schimb, un număr de 22 întreprinderi nu și-au prevăzut nimic în ce privește utilizarea cu asemenea mijloace, cu toate că au o proporție de mecanizare sub 60%.

Un alt neajuns constatat a fost acela că, în multe locuri, fie că se înregistrează întreruperi în funcționarea unor instalații de încărcare-descărcare (ca urmare a neefectuării reviziilor sau a întreținerii lor necorespunzătoare), fie că acestea nu sînt utilizate la întreaga lor capacitate. La Întreprinderea „23 August”, de pildă, instalația de descărcare și transport a nisipului de turnătorie funcționează cu mult sub parametrii proiectați. Din această cauză, în unitatea respectivă se recurge la utilizarea de mijloace auto. La Întreprinderea de ulei „Muntenia”, o instalație de descărcare a flozii-soarelui este utilizată zilnic doar 30% din capacitate. Ieșită din comun se prezintă situația de la Întreprinderea de articole de sticlă, unde platforma și instalația secundară pentru transportul nisipului, dată în exploatare de 2 ani, nu a fost utilizată de loc pînă acum.

Prelungirea perioadei de încărcare-descărcare a mărfurilor se explică și prin aceea că nu peste tot se asigură forța de

muncă necesară. Cele mai mari deficite se înregistrează la personalul de manipulare (încărcători-descărcători) și la personalul calificat de manevră. O lipsă serioasă de personal pentru încărcare-descărcare a vagoanelor se resimte, îndeosebi, noaptea și în zilele de sărbători. Din această pricină Întreprinderea de mașini grele, „Semanătoarea”, „Autobuzul”, „Vulcan” și altele nu asigură descărcarea curentă a vagoanelor, înregistrînd mari imobilizări. Aceste neajunsuri, ca și multe altele, au determinat ca, în 1975, o serie de întreprinderi din Capitală să imobilizeze un număr mare de vagoane și să plătească sume importante drept locații (tabelul nr. 2). Este totodată necesar să menționăm că, în 1975, Regionala C. F. București a pierdut din cauza imobilizărilor

V. BOESCU
L. ȚINTEA

Desene de CIK DAMĂDIAN

(Continuare în pag. 10)

REVOLUȚIA ȘTIINȚIFICĂ-TEHNICĂ ȘI ELECTRONICA

ESENȚA revoluției științifice și tehnice contemporane este determinată de automatizare, iar centrul de greutate al automatizării și informaticii îl reprezintă astăzi calculatoarele electronice, în ultimă instanță electronica și componentele electronice. Alături de automată și informatică, electronica este un domeniu care utilizează procesele fizice ca suport al informației. Dacă mecanica, electrotehnica, tehnica nucleară sunt tehnici ale forței pe care societatea o desfășoară în scopuri productive, iar chimia și metalurgia pot fi privite ca tehnici ale substanței, trebuie arătat că automată și informatică sunt tehnici aparte ale informației devenită materie primă în procese tehnologice de un gen nou. Funcția de amplificare, funcțiile logice, funcțiile de detecție, modulație etc. sunt în acest din urmă caz esențiale, iar tehnologia acestor discipline stă în primul rând în modul de îmbinare a funcțiilor amintite. La baza cerințelor funcționale stau dispozitivele fizice concrete, generațiile de componente și aparate electronice, mediile de transmisie. Tehnologia fabricației acestora din urmă este într-adevăr aceea a substanțelor, a chimiei și metalurgiei și a construcțiilor de mașini, dar tehnologia funcționării lor este proprie, derivată din concepte specifice.

Electronica, automată și informatică devin, sub impactul revoluției științifice și tehnice, adevărate prelungiri ale sistemului nervos al omului, fragmente ale sistemului nervos al societății. Desigur, apropierea de biologie reprezintă viitorul electronicii, noua sa etapă revoluționară.

Cert însă rămâne faptul că electronica reprezintă o industrie de o deosebită importanță pentru făurirea economiei moderne. Documentele Congresului al XI-lea al P.C.R. prevăd ca electronica și electrotehnica să dețină în 1980 — în industria românească — peste 20% din totalul construcțiilor de mașini, asigurându-se creșterea rapidă a producției de mijloace de automatizare, ale tehnicii de calcul, echipamente de electronică industrială, medicală, aparatură științifică ș.a.

- Cum este pregătită realizarea acestor sarcini importante ?
- Care sunt problemele ce apar și cum pot fi ele soluționate ?
- Ce relevă unele comparații internaționale ? ● Care sunt tendințele dezvoltării electronicii și evoluțiile necesare într-o perspectivă mai largă ? Acestea sunt întrebările la care își propune să răspundă analiza prezentată în continuare.

Caracteristica nr. 1 — ritmurile înalte

DEZVOLTAREA electronicii în țara noastră a fost marcată, începând din anul 1966, prin ritmuri înalte de creștere, rod al eforturilor însemnate ale muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor și oamenilor de știință din acest domeniu, a conducerii de partid și de stat care a inițiat, urmărit și sprijinit procesul de dezvoltare accelerată a acestei ramuri a economiei. Ritmurile medii de creștere anuală a industriei electronice au fost, spre exemplu în perioada 1966—1970, de 23%, iar în cincinalul 1971—1975 de 26,8%. Cel mai mare ritm de creștere îl are subramura electronicii profesionale, datorită introducerii în economie a calculatoarelor și automatizărilor. Însemnatele fonduri de investiții alocate acestei industrii în ultimele cincinale au determinat importante creșteri ale producției electronicii (vezi tabelul), precum și o largă diversificare. Față de anul 1966, situația țării noastre în raport cu alte state, din punct de vedere al gamei componentelor electronice realizate, s-a îmbunătățit substanțial în numai 10 ani (graficul nr. 1). Ilustrativă pentru progresele realizate este dinamica producției de calculatoare ¹⁾ în țara noastră (graficul nr. 2).

Funcționează astăzi peste 20 de întreprinderi în domeniul electronicii și automatizării, iar în întreg sectorul electronic și electrotehnic un număr de peste 40 de întreprinderi. În perioada 1976—1980 se prevede înființarea altor întreprinderi noi în domeniile electronicii și automatizării.

Cu toate progresele considerabile realizate față de trecut, trebuie însă arătat că mai avem de recuperat un decalaj, care trebuie atent analizat, față de nivelul țărilor avansate în ceea ce privește dotarea cu radioreceptoare, televizoare, telefoane, tehnică de calcul etc. O asemenea situație se cere operativ soluționată, dat fiind că **electronica a devenit — pe plan mondial —**

una din industriile de primă importanță ale societății moderne. În țările puternic dezvoltate din punct de vedere industrial, producția electronică este foarte diversifi-

PARTICULARITĂȚI SPECIFICE DEZVOLTĂRII ÎN INDUSTRIA ELECTRONICĂ :

- pentru producția de aparate electronice valoarea investițiilor raportată la valoarea producției este mai mică decât în alte ramuri ale industriei ;
- eficiența producției de componente electronice, la care investițiile sunt mai mari, trebuie judecată pe ansamblul activității „componente plus aparate“ ;
- consumul de materie primă ca și consumul de energie în industria electronică este mai redus decât în alte industrii. Valoarea materialelor este mai mare, calitatea și puritatea acestora trebuind să satisfacă cerințe extrem de riguroase, care depășesc uneori condițiile industriei farmaceutice. Diversitatea materialelor este de asemenea mult mai mare decât în alte industrii, ceea ce amplifică și activitățile financiar-contabile și administrative ;
- calificarea lucrătorilor din industria electronică este în medie mai ridicată, procentul de ingineri și tehnicieni este mai mare decât în alte ramuri ale industriei. Dezvoltarea industriei electronice absoarbe o parte însemnată de forță de muncă feminină (50—75%) având în vedere caracterul muncii.

cată, fiind destinată satisfacerii celor mai variate nevoi ale economiei și societății.

Dezvoltarea industriei electronice pe plan mondial poate fi ilustrată prin mă-

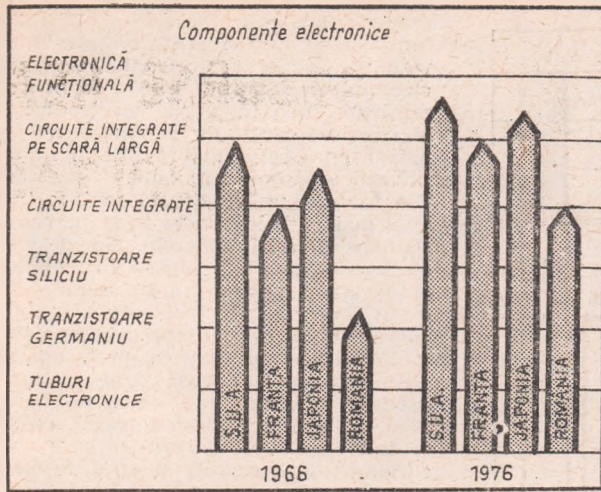
rirea continuă a ponderii electronicii în produsul național brut al statelor dezvoltate industrial. În Japonia, creșterea medie anuală a industriei electronice a fost de 24% în perioada 1957—1967 față de o creștere medie anuală a produsului național brut de aproape 15%. Semnificativă este și creșterea accelerată a cheltuielilor pentru informatică, ramură strâns legată de electronică. Producția mondială de aparate și echipamente electronice este apreciată, la nivelul anului 1976, la circa 100 miliarde de dolari. Prognoza pentru anul 2000 estimează o producție mondială de cca. 450 miliarde de dolari.

O dezvoltare pe coordonatele progresului

PENTRU EVIDENȚIEREA celor mai eficiente căi ale dezvoltării în perspectivă a industriei electronice, apare ca o evidență necesitate analiza caracteristicilor actuale ale evoluției sale.

1 Electronica a fost revoluționară în anul 1948, odată cu apariția tranzistorului din germaniu. A urmat apoi tranzistorul și circuitul integrat din siliciu, pentru ca în continuare să asistăm la o integrare din ce în ce mai largă, de la câteva zeci de componente echivalente la sute, mii, îndreptându-ne către 100.000 de componente echivalente pe centimetrul pătrat de plachetă de siliciu, iar în perspectivă mai îndepărtată, către o „densitate“ de un milion de asemenea componente.

Siliciul este substanța care predomină astăzi în electronică și probabil că această predominanță va continua, după părerile specialiștilor, încă cel puțin 20—30 de ani. Astăzi, în domeniul dispozitivelor cu siliciu, dispunem în țară de tehnologia industrială de fabricare a circuitelor integrate bipolare de tip TTL, cu posibilități de realizare a circuitelor integrate la scară medie (câteva sute de componente echivalen-

Graficul nr. 1. Dinamica diversificării producției de componente electronice în unele țări.

te pentru un circuit). În ceea ce privește tehnologia MOS (structuri metal-oxid-semiconductor), ea a fost dezvoltată într-o anumită măsură prin efort propriu, realizându-se până în prezent, în limita utilajelor disponibile, în condiții de laborator, tranzistoare, circuite logice ș.a.

În domeniul circuitelor integrate, cele două mari direcții de evoluție le constituie astăzi memoriile semiconductoare și microprocesoarele. Trebuie să avem în vedere în acest domeniu faptul că se pregătește — pe plan mondial — lansarea de elemente de memorie de 16 kilobiți și în perspectivă se vizează elemente de 64 kilobiți. În domeniul microprocesoarelor se fabrică pe plan mondial dispozitive cu cuvinte de 4, 8 și 16 biți.

Evoluția electronicii depinde de tehnologia siliciului, de posibilitățile tehnologice de creștere ale gradului de integrare, de transformarea unor aparate în componente electronice. Din acest motiv începe să dispară diferența dintre furnizorii de componente electronice și producătorii de aparate, deoarece primii încep să fabrice aparate, iar ceilalți își produc singuri componentele. Siliciul pătrunde și în domeniul telefoniei, încep să se dezvolte centrale electronice automate cu dispozitive semiconductoare în locul releelor electromecanice. În Franța se prevede că jumătate din centralele telefonice care vor apărea până în anul 1980 vor fi electronice. Electronica pătrunde în domeniul automobilelor electrice (aprindere, injecție, radar), al ceasurilor, în bunurile de larg consum (aspiratoare, mașini de spălat).

În ultimii ani au apărut microprocesoarele electronice, mici unități de calcul electronic realizate într-o singură piesă, care vor deveni piese componente ale unor clase noi de aparate cu putere de calcul incorporată.

2 O altă direcție în care a evoluat electronica este aceea a extinderii numărului de canale pentru transmiterea semnalelor prin utilizarea unor frecvențe tot mai ridicate, până la utilizarea luminii. De la cablurile cu 36 convorbiri telefonice simultane din 1950, s-a ajuns la câteva mii de canale telefonice simultan, prin utilizarea microundelor, și ne așteptăm la zeci de mii de canale simultan realizate în perspectivă, cu ajutorul luminii. Este cazul aici să amintim că Augustin Maior, inginer, profesor de fizică la Universitatea din Cluj, a avut în premieră, în anul 1905, ideea telefoniei multiple cu curenți purtători, idee fundamentală pentru întreaga

dezvoltare a telecomunicațiilor și radiocomunicațiilor moderne.

Principalele dispozitive ale telecomunicațiilor moderne devin tranzistoarele, dar și tipurile neconvenționale de dispozitive semiconductoare, laserul, fibrele optice etc. În aceste domenii s-au obținut realizări bune și în țara noastră. Cu toate rezultatele dobândite, trebuie semnalat faptul că mai există importante rezerve localizate în special în dezvoltarea tehnicii microundelor, a circuitelor optice integrate etc.

3 Generalizarea procedeeelor și transmisiilor digitale (numerice) reprezintă de asemenea o altă linie de evoluție. Tehnica numerică s-a dezvoltat datorită calculatoarelor electronice dar ea s-a impus în general în automatizări, instrumente electronice de măsură, cuprinzând și domeniul transmisiilor. „Inima” acestor sisteme o constituie minicalculatorul sau microcalculatorul electronic, dar în unele cazuri însuși aparatul de măsură poate să conțină un microprocesor. Are loc un fenomen de cuplare strânsă între calculatoare și comunicații, care va marca pentru mulți ani evoluția electronicii.

Puterea de calcul locală cu ajutorul microcalculatoarelor și minicalculatoarelor, realizarea de terminale cu inteligență calculatorie este una din tendințele care cresc tot mai mult în importanță. Practic, tendința în calculul electronic de amploare pare să nu fie către supercalculatoare, ci către sisteme de calcul cu echipamente de prelucrare distribuite.

4 O problemă importantă o constituie și evoluția dispozitivelor optoelectronice, a unor noi sisteme de captare și redare a imaginilor. În cadrul lor, panourile de imagine capătă o importanță tot mai mare, datorită televiziunii și în general ca elemente esențiale ale interacțiunii dintre om și sisteme tehnice. În acest sens, se dezvoltă o teorie specifică a prelucrării imaginilor și se preconizează ca în viitor comunicarea om-sistem prin panouri de imagine să depășească realizările prezentului prin asigurarea posibilității calcula-

Dinamica dezvoltării industriei electronice în România (în %)

	1960	1965	1970	1975
Producția globală a industriei electronice	100	600	1 700	5 550
Producția globală a industriei electronice și electrotehnice	100	300	857	2 607
Producția globală industrială	100	199	353	633
Ponderele industriei electronice în producția globală industrială	0,3	0,73	1,14	2,06

toarelor de a rezolva și probleme care nu sînt precis formulate. Va trebui să se obțină un mod nou de comunicare, care să combine imaginile de pe panou și gîndirea omului, pentru a extinde proprietățile creatoare ale acestuia din urmă.

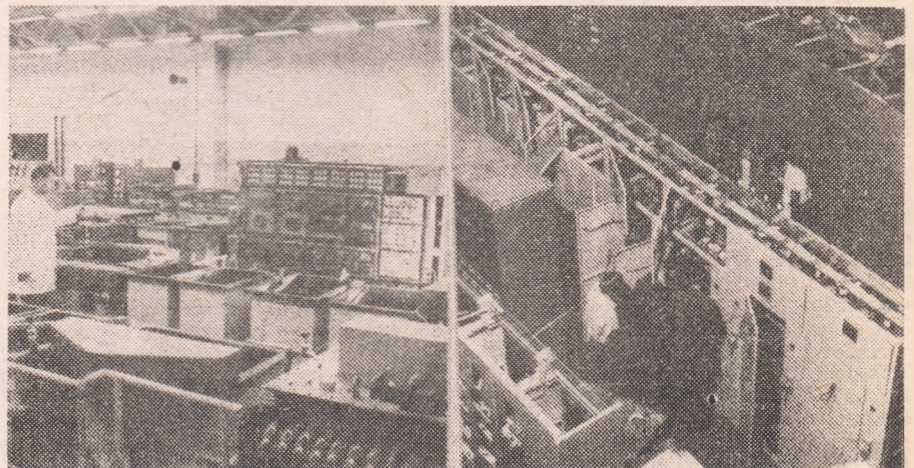
Dintre tipurile de panouri de imagine cunoscute — tuburi catodice, panouri cu plasmă, cu diode luminescente și din cristale lichide — specialiștii apreciază că tuburile catodice vor predomina încă zece ani și poate chiar mai mult în competiția cu celelalte tipuri noi, avînd în vedere că nici unul nu se impune în totalitate în prezent în fața celorlalte.

Electronica fundamentală — o simplă evoluție?

PROBLEMELE anterior analizate privesc evoluțiile înregistrate într-o multitudine de domenii ale electronicii. Ele reflectă o anumită saturație a posibilităților de revoluționare științifică a domeniului electronicii pe calea fizicii corpului solid. Care sînt însă „resursele” mai puțin utilizate ale dezvoltării în acest domeniu?

Unda electromagnetică, dioda cu vid, tranzistorul și laserul constituie marile „momente” ale electronicii. Dintre acestea, laserul nu și-a desfășurat încă toate potențialitățile.

Există păreri că electronica a trecut oarecum definitiv din epoca revoluționară în epoca evoluționară²⁾. Este adevărat că nu se exclude apariția unor lucrări excepționale, dar tendința este considerată caracteristic evoluționară. Sînt și păreri contrare, că tot ceea ce a trăit electronica pînă acum este numai prologul ei³⁾, întrucît electronica va rămîne una din cele mai importante tehnologii ale civilizației moderne. Cei care se gîndesc la evoluție, se referă la apariția calculatoarelor electro-

Prezențe industriale ale electronicii

nice din generația a 4-a, la memorii semi-conductoare și schimbarea arhitecturii sistemelor de calcul, la minicalculatoare și microprocesoare, la lectura optică de caractere și ieșiri pe microfilm etc., în general la evoluția prin tehnică digitală (numerică) a electronicii. Cei care se gândesc la noi schimbări cu caracter revoluționar se referă la laser, prelucrări optice și holografie, la legătura electronicii cu biochimia și biofizica, la creșterea de țesuturi vii cu funcții electronice, la materiale cu proprietăți noi, revoluționare.

Această electronică „revoluționară” pe care o cred pe deplin posibilă, o vom denumi **electronică funcțională**. Termenul de electronică funcțională, generat aproape odată cu apariția microelectronicii și electronicii integrate⁴⁾, începe să marcheze trecerea electronicii într-o etapă nouă. Asupra acestei etape merită să reflectăm nu numai pentru a evalua posibilitățile electronicii de a se reinnoi, fapt dovedit în mod elocvent și pînă acum, dar mai ales pentru a găsi noi aplicații ale acestui domeniu pentru om și societate.

Electronica funcțională, prin dispozitivele cuplate cu sarcină și dispozitivele cu undă acustică de suprafață, pentru a cita numai cele mai importante dispozitive funcționale actuale, a și început să se nască. Dar dacă electronica are o lege de dezvoltare, după cum se pare (electronica tubului electronic satisfăcînd transmiterea informației, electronica tranzistorului și circuitului integrat satisfăcînd prelucrări automate ale informației, dar ambele satisfăcînd numai universul informațional extern), atunci electronica funcțională trebuie probabil să-și găsească rolul firesc prin pătrunderea sub o anumită formă în universul informațional intern al omului. Plecînd de la tendințele dispozitivelor funcționale care încep să apară, electronica funcțională tinde să definească clase noi de dispozitive, să caute realizabilitatea lor fizică, mergînd înspre acele dispozitive (hard și soft) care să permită pătrunderea amintită. Deci problema de sistem a electronicii funcționale este aceea de **unui nou cuplaj informațional cu creierul uman**, cu dispozitive și metode care pot fi îndrumate să evolueze în acest scop.

Prioritățile perspectivei

DIN CELE PREZENTATE rezultă că pentru dezvoltarea electronicii este nevoie de o politică economică, științifică și tehnică în domeniul electronicii, specifică fiecărei țări, ținînd cont de condițiile economice, dar și de rolul de purtător de progres tehnic al acestei industrii în toate do-

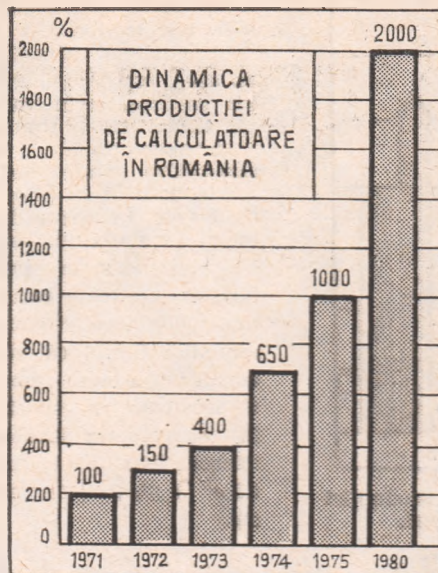
OPTIMIZAREA TRANSPORTURILOR

(Urmare din pag. 7)

respectiv, peste 2 100 vagoane zilnic, mijloace importante care puteau fi folosite pentru transportul altor mărfuri.

Referindu-ne la timpul de staționare a vagoanelor peste termenul fixat, se poate aprecia că el putea fi simțitor redus dacă întreprinderile beneficiare, în totalitatea lor, foloseau **paletizarea sau pachetizarea mărfurilor**, sau dacă utilizau sistemul acesta într-o proporție mai ridicată. Sînt încă întreprinderi ca, de pildă, Combinatul de cauciuc Jilava și altele, ale căror mărfuri se pretează pentru transportul paletizat sau pachetizat, dar nu folosesc

Graficul nr. 2

menile de activitate. La dimensiunile țării noastre trebuie avute în vedere câteva aspecte esențiale.

● **Plecînd de la faptul că cerințele automatizării, ale conducerii cu ajutorul informaticii, ale aparatului științific electronice în toate domeniile cercetării, ale aparatului de măsură și control, reclamă o varietate de produse electronice, pentru ca acestea să poată fi introduse în cantitatea necesară, este nevoie de o reducere substanțială a prețului aparatelor electronice profesionale. Fără o politică de prețuri specifică, ținînd cont de caracteristicile prețurilor produselor electronice, de modul lor de evoluție pe plan mondial, nu se poate susține din punct de vedere economic înflorirea industriei electronice.**

● În al doilea rînd economia industriei electronice cred că trebuie privită într-o optică complexă :

a) pentru anumite tipuri de fabricații și întreprinderi, eficiența economică trebuie asigurată, în sine, pe fabricația sau întreprinderea respectivă ;

b) pentru o serie de produse și componente, eficiența ar trebui urmărită pe ansamblul fabricației materiale — componente — aparate, deci nu numai în raport cu o singură întreprindere, ci pe un ansamblu de întreprinderi ;

c) pentru anumite aparate complexe, eficiența să fie urmărită ținînd cont și de utilizarea acestora în sisteme sociotehnice sau în sistemele de mai mare amploare, la scară națională.

A nu face o asemenea separație, după o

aceste sisteme de transport modern, mulțumindu-se cu practicile tradiționale, cu efectuarea unui volum ridicat de cheltuieli neeconomice. În lumina indicațiilor date de Congresul al XI-lea al P.C.R. privind promovarea progresului tehnic în toate domeniile de activitate este imperios necesar ca unitățile productive, de depozitare, de transport și desfacere să treacă neîntîrziat la **adoptarea unor sisteme de manipulare care, pe de o parte, să asigure o productivitate sporită, respectiv un cost minim, iar pe de altă parte, să înlocuiască munca fizică.**

Concomitent se impun **măsuri pentru continuă modernizare a proceselor de prelucrare a trenurilor**. Mecanizarea și automanizarea triajelor de cale ferată constituie unul din mijloacele importante de creștere a productivității muncii și de sporire a eficienței economice, deoarece

fundamentare întemeiată, înseamnă a nu crea de fapt cadrul propriu, natural, stabilirii unei politici adecvate privind dezvoltarea industriei electronice. Din nefericire, nu s-a dezvoltat încă o teorie economică specifică industriei electronice, care să exprime cantitativ efortul ei de antrenare asupra celorlalte ramuri în contextul întregii economii naționale.

● În fine, un alt considerent ce trebuie avut mai mult în vedere în stabilirea unor viitoare direcții concrete ale dezvoltării electronicii poate fi regăsit în următoarea observație : „Ceea ce merită semnalat este că în timp ce industria bunurilor de larg consum implică serii mari pentru a fi rentabilă și competitivă ca preț, aparatura electronică profesională pune alături atît produse de serii mari (calculatoare, echipamente pentru telecomunicații), cît și serii mici sau chiar unicate, la care competitivitatea este dată de precizia, finețea, siguranța cu care aparatele îndeplinesc funcțiile.

Aceasta a făcut ca numărul țărilor care realizează un export remarcabil de echipament electronic cu cele mai diferite destinații să fie mult mai mare decît al aceluia care contează ca mari producători. Astfel, țări mici ca Olanda, Elveția, Danemarca sau mijlocii ca Italia, Austria ș.a., deși intrate mai tîrziu în competiție pe piața internațională, sînt titulare ale producției anumitor echipamente. Spre exemplu, Elveția este specializată în producția de mașini-unelte cu comandă-program, Danemarca în aparatură electronică de laborator, Austria în instalații de sonorizare, Italia în echipament electronic de măsură și control și bunuri de larg consum ș.a.m.d.”⁵⁾

ELECTRONICA, AUTOMATICA ȘI INFORMATICA devin instrumente vitale, puternice ale societății moderne, utilizarea lor fiind posibilă numai printr-o industrie națională de aparate specifice și o participare corespunzătoare la diviziunea internațională a muncii în acest domeniu.

Cincinalul revoluției științifice și tehnice va amplifica considerabil realizările prezentului, reprezentînd o contribuție prețioasă la consolidarea economiei moderne românești, proces cu implicații directe în ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc.

Mihai DRĂGĂNESCU

¹⁾ S. Segal : Industria de calculatoare în pas cu tendințele moderne, „Viața economică”, 26 aprilie 1974.

²⁾ Vezi „Electronics”, 5 ianuarie 1974.

³⁾ D. G. Fink : For electronics the past is prologue, Spectrum I.E.E.E., 1972, January.

⁴⁾ Ed. Keonjion E. : Microelectronics, Mc. Graw Hill, New York, 1963.

⁵⁾ Dr. ing. Nona Millea : Industria electronică, C.N.S.T., 1973.

prin mecanizări și automatizări se reduce substanțial timpul tehnologic de deșambunere-compunere a trenurilor și, implicit, crește viteza de deplasare a mărfurilor, sporește securitatea și integritatea materialului rulant.

★

AȘADAR, sînt numeroase motive pentru care atît furnizorii de mijloace de transport, cît și beneficiarii lor să mediteze, să găsească noi și cît mai bune soluții pentru a înlătura toate acele neajunsuri care se „cîntăresc” în bani, pe seama colectivității, a întregii noastre societăți. Optimizarea „optimă” a organizării transportului pe calea ferată în adevăratul înțeles al cuvîntului ar avea o urmare pozitivă atît pentru fiecare din factorii implicați cît și pentru întreaga noastră economie națională.

carnetul consumatorului

PRODUSE NOI... PRODUSE NOI... PRODUSE NOI...

Mobilier de grădină

Complast

(Str. Smirdan nr. 18)

Magazinul „Complast” — unitate de prezentare și desfăcere din cadrul CIPCMP, vă oferă într-o simbioză de estetic și funcțional cele mai noi realizări, din care vă recomandăm: „Mobilier de grădină” — compus din: Fotolii 250 lei buc. (1.); Măsuță rotundă 219 lei (2.); Scăunele pentru copii 81,50 lei (3.); Balansoar 167,50 lei. (4.)

Executate de „Întreprinderea de mase plastice — Buzău”, din polietilena sintetizată, aceste produse se caracterizează prin rezistență sporită atât la solicitări mecanice,

și variații mari și bruște de temperatură, cit și față de acțiunea biodegradanților din mediul ambiant în diferite condiții climatice.

Detergenți

● Întreprinderea de detergenți Timișoara a livrat pieței noul produs „CRISTAL” pen-

tru geamuri, cristale și sticlărie, caracterizat prin eficiență sporită față de produsele similare anterioare. Deci economie de efort și timp!

(Preț 5,10 lei — 430 gr.).

● Aceeași întreprindere livrează spre destăcere și „PRETIM” (detergent cu adaos de enzime, pentru inmuiera rufelor, bun

pentru orice articol textil cu excepția lîinii și a mătăsii).

(Preț 4,15 lei — 500 gr.).

Televizoare

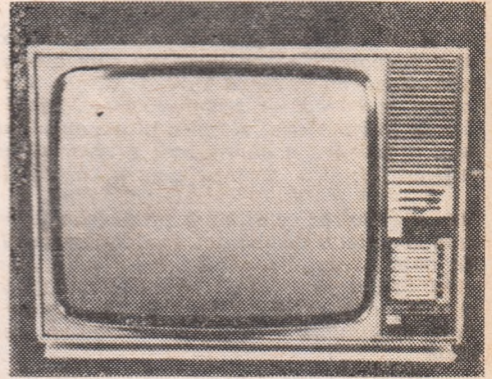
„Electronica” (Bd. Magheru nr. 32).

TELEVIZORUL „DIAMANT E”.

Diagonală 61 cm.

Noutatea constă în selectorul de canale ce permite memorizarea selectării dat fiind că agregatul de control este prevăzut cu

scală de afișaj pe mai multe benzi ce pot asigura preregajului. Două din benzi sînt pentru canalele cuprinse în intervalul 1—5, iar trei dintre ele sînt prevăzute cu cuplaj electronic pentru canalele în intervalul

6—12. Cea de-a șasea bandă este destinată recepției emisiunilor de la stațiile de ultra-înaltă frecvență (U.I.F.) Preț 3 550 lei.

Discuri

ELECTRECORD — un nume prestigios care ține să-și onoreze cartea de vizită.

Noutăți de ultimă oră la Magazinul „Muzica” — Cal. Victoriei nr. 41: **Discuri didactice**:

● „Tricolorul” — disc de 30 cm — 20 lei — piese corale patriotice, înregistrate de Corul de copii al Radioteleviziunii.

● „Singur pe lume” — de Hector Malot Ø 30 cm — preț: 20 lei — Dramatizarea de Anda Boldur. Menționăm remarcabila interpretare a regretatei Silvia Chicoș în rolul Remi.

● În ciclul „Personalități de seamă ale culturii românești” salutăm apariția omagialului „George Călinescu” (Ø 30, 20 lei).

Discuri de muzică simfonică

● Mozart: Concert pentru corn și orchestră N2, I3 și 4. Interpretază orchestra „Camerata” a conservatorului „Ciprian Porumbescu” — dirijor și solist Paul Stoica (Ø 30, 28 lei).

● Dinu Lipatti: „Șătrarii” — suită sim-

Ideală, dar nu există

Cu mai bine de un an în urmă era criticat sloganul publicitar „Băutura ideală este apa minerală” ca fiind mult prea general față de variatele noastre sortimente de „ape”. A convins oare acest slogan pe consumatori să asalteze izvoarele naturale?

Un fapt este supărător: „prețioasa” licoare „ideală” se găsește din ce în ce mai greu. Dacă aprovizionarea sticlelor pentru îmbuteliere nu mai constituie azi o problemă (se produc numai în București 200—300 000 de sticle pe zi), dacă pentru transportul ei au fost proiectate containere speciale, dacă desfăcerea este asigurată prin magazine specializate — avem deja citeva în București —, dacă izvoare există berechet, ce putea să zdruncine acest lanț perfect organizat?

Astăzi sticle, mâine pungi...

Parcă-i un făcut! Cînd mergi cu sticlele goale, gestionarul de la „lactate” îți oferă pungi pline cu lapte. Pungile pline nu mai încap în sacoașă cu sticle goale și-i un adevărat chin să le transporti acasă. Cînd mergi fără sticle goale, la „lactate” găsești numai sticle pline și, precum se știe, fără sticle goale nu poți lua sticle pline. Deci, mai trebuie să faci un drum pînă acasă.

Și toate astea pentru faptul că întreprinderile care se ocupă cu desfăcerea produselor lactate din Sibiu, Alba Iulia și din alte localități nu rezolvă o problemă atât de simplă: să trimită la centre în fiecare zi și pungi și sticle. Sau o altă soluție poate mai simplă: să fie profilate unele centre numai pentru sticle și altele numai pentru pungi. Ca să nu mai existe dilema zilnică: să iau sticlele, să nu le iau?

fonică — Simfonia concertantă pentru două pianouri și orchestră. Soliști: Sofia Cosma și Corneliu Gheorghiu; dirijor: Emil Simon. (Ø30, 28 lei).

RECENZII

Pe linia exigențelor și cerințelor mult sporite puse în fața economiștilor se înscrie și lucrarea profesorului universitar dr. Constantin Enache, lucrare care se vrea și reușește să fie o analiză, într-o formă unitară și încheată, a unora dintre problemele teoretice și practice actuale din domeniul forței de muncă, pe terenul realităților din România, în etapa edificării socialismului multilateral dezvoltat. Valoarea și utilitatea cărții la care ne referim își au izvorul în faptul că autorul ei a reușit să înscrie întreaga problematică în contextul procesului revoluționar din domeniul științei și tehnicii pe baza orientărilor teoretice și metodologice marxist-leniniste și a obiectivelor din documentele programatice ale partidului.

În această ordine de idei, problematica din lucrare în legătură cu calitatea și competența cadrelor se referă la chestiuni indisolubil legate de dinamismul procesului social-economic din țara noastră, în actuala etapă, de rolul determinant al ridicării eficienței în îndeplinirea obiectivelor făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate. Aprofundând această problemă, autorul își îndreaptă atenția și asupra modului de cuantificare a calității forței de muncă, precum și a contribuției calificării profesionale la dezvoltarea economică, găsirii unor indicatori adecvați, asupra cercetării raportului dintre munca complexă și efectele ei, a relației dintre dezvoltarea economică și educație, a legăturilor multiple directe și indirecte, existente între nivelul calificării oamenilor muncii și desfășurarea producției sociale, a influenței calificării asupra valorii nou create și asupra mărimii valorii fiecărei unități de produs.

Concluzii demne de reținut pentru teoria și practica economică sînt și cele rezultate din studiul și analiza schimbărilor care se produc atît în conținutul, cît și în structura muncii sub influența progresului tehnico-științific. De pildă, căutînd răspunsul la întrebările privind viitorul caracterului complex al muncii și al cerințelor față de nivelul calificării personalului muncitoresc, lucrarea duce la ideea importantă că progresul tehnico-științific afectează conținutul activității umane, determinînd

sporirea cerințelor calitative față de instruirea profesională, conținutul muncii incluzînd tot mai multe elemente științifice.

Prezintă importanță aportul autorului la circumscrierea învățămîntului ca ramură a economiei naționale, la clarificarea conceptului și determinării eficienței învățămîntului, contribuții însemnate pentru sesizarea, în intimitatea și complexitatea lor, a relațiilor de interdependență dintre învățămînt, creșterea economică și progresul social-economic în ansamblul său. Aprofundînd mai în detaliu această problematică, lucrarea acordă atenție investigațiilor cu privire la cerințele instruirii profesionale a muncitorului modern, a pregătirii specialiștilor de nivel mediu și superior, a procesului perfecționării profesionale permanente, a tendințelor care se produc în toate aceste domenii în economia României. Urmărind finalitatea conceptelor teoretice cu privire la calificarea forței de muncă, la calitatea și competența cadrelor, autorul analizează formele utilizate în pregătirea diferitelor categorii de cadre, structura și durata acestor forme, tendințele pe care trebuie să le aibă în vedere practica economică în prezent și în perspectivă. Mai puțin fundamentată apare însă ideea, cu care de fapt începe capitolul privind pregătirea și perfecționarea forței de muncă, conform căreia învățămîntul ar trebui considerat ramură productivă. Desigur, contribuția învățămîntului la progresul social-economic al națiunii noastre, la dezvoltarea multilaterală a personalității umane este considerabilă și într-o continuă creștere. Dar acestea nu reprezintă argumente suficiente în susținerea tezei că învățămîntul, în ansamblul său, s-ar fi transformat în ramură productivă. Găsim aici aceleași tendințe, ca și la alți economiști, de a pune semnul egalității între caracterul util și deosebit de util al activităților din cele mai diverse domenii ale sferei reproductive în socialism, și activitatea productivă ca atare.

Doi capitole distincte din cartea recenzată sînt dedicate abordării chestiunilor privind raportul dintre necesar și resurse de muncă, ca și a celor privind folosirea forței de muncă. Autorul clarifică teoretic conceptul de necesar de forță de muncă, aprofundează criteriile și factorii care stau la baza determinării lui, importanța luării în considerație a creșterii productivității muncii, a ratei acumulării etc., evidențiind caracterul dinamic al acestei categorii în contextul sarcinilor și direcțiilor dezvoltării economico-sociale a țării noastre. Însistînd asupra condițiilor și factorilor de care depinde utilizarea cît mai eficientă a resurselor de muncă, autorul aduce în cîmpul dezbaterii o serie de probleme care privesc repartizarea cadrelor ca premisă a folosirii lor raționale, locul și rolul industrializării socialiste ca temelie trainică a utilizării eficiente a forței de muncă, chestiuni legate de mișcarea forței de muncă în economie. În legătură cu această ultimă problemă, s-ar fi impus o adăncire a aspectelor negative ale deplasărilor neorganizate ale forței de muncă în vederea prevenirii, pe cît posibil, în întregime, a acestor deplasări.

Legat de înțelegerea teoretică

SESIUNE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE ÎN PREGĂTIREA CONGRESULUI EDUCAȚIEI POLITICE ȘI AL CULTURII

O SESIUNE de comunicări științifice pe tema „Conceptia Partidului Comunist Român despre noua ordine economică internațională” a avut loc în ziua de 4 martie a.c., sub egida Comitetului de Partid al sectorului I – catedra de economie – și a Institutului de Cercetări Economice. Încadrîndu-se în acțiunile ce se organizează în perioada pregătirii Congresului educației politice și al culturii, dezbaterile științifice a avut ca obiectiv un domeniu de preocupări intense la nivelul comunității mondiale, de mare însemnătate și cu implicații în întreg sistemul de relații internaționale.

Dezbaterile a fost deschisă de către prim-secretarul Comitetului de Partid al sectorului I Dumitru Gheorghisan care, în cuvîntul său introductiv, conturînd în linii mari poziția României privind noua ordine economică internațională, cunoscută în lume sub denumirea de conceptul președintelui României, Nicolae Ceaușescu, a accentuat asupra ecoului larg pe care l-a avut acesta, atît în lucrările și în documentele organismelor internaționale, cît și în rîndul oamenilor de știință, oamenilor politici, opiniei publice de peste hotare.

Cercetători științifici din Institutul de Cercetări Economice au prezentat 4 comunicări: „Conceptul românesc al noii ordini economice internaționale” – Ștefan Mihai, „Subdezvoltarea și lichidarea decalajelor economice” – dr. Marcu Horovitz, „Echitatea și restructurarea relațiilor economice internaționale” – dr. Sorica Sava, „Edificarea unui nou sistem monetar internațional” – Virgil Popescu. Axate pe unele dintre coordonatele principale ale procesului de făurire a unei noi ordini economice internaționale și exprimînd concluzii originale, reieșite din cercetarea aprofundată a fenomenelor, aceste comunicări, au fost urmate de discuții, care au dezvoltat și completat laturi ale problematicii, cum sînt: societățile multinaționale și dezvoltarea suverană a statelor naționale (Eufrosina Ionescu – I.C.E.), resursele de materii prime și energetice și valorificarea lor în interesul dezvoltării (dr. Aurel Iancu – I.C.E.), necesitatea participării active a țărilor socialiste la procesul edificării unei noi ordini economice internaționale (I. Burștein – Comisia Guvernamentală de colaborare economică), importanța rezolvării problemei mondiale a alimentației (Maria Bucur – I.C.E.), formarea cadrelor naționale în țările în curs de dezvoltare (A. Tudori – I.C.S. Uzimport), instaurarea unui nou sistem de relații comerciale internaționale (Marcel Duhănescu – I.C.E.), folosirea prognozelor economice în fundamentarea căilor de eliminare a decalajelor (V. Tofan – C.S.P.), relația politic-economic în problematica noii ordini internaționale (V. Porojan – M.A.E.), sistemul generalizat de preferințe și creșterea participării țărilor în curs de dezvoltare la circuitul economic mondial (Marian Rudăreanu – I.C.E.), cerințele unui sistem de prețuri echitabile și remuneratorii la produsele de bază (Sanda Arsene – I.C.E.), rolul organismelor financiare internaționale în procesul lichidării (Mariana Malinschi – I.C.E.).

În încheierea dezbaterilor, Constantin Grigorescu, director adjunct al Institutului de Cercetări Economice, relevînd concluziile ce s-au desprins, a subliniat însemnătatea acțiunii organizate, contribuția ei la aprofundarea unei arii largi de probleme teoretice și practice ale edificării unei noi ordini economice internaționale, la fundamentarea poziției României în acest domeniu, la îndeplinirea programului ideologic și educației comuniste a oamenilor muncii.

mai complexă a problemelor reproducerii forței de muncă, un interes aparte îl prezintă faptul că autorul cărții nu ocolește chestiunile legate de aprofundarea sistemului categorial al reproducerii forței de muncă, aducînd un plus de elemente la clarificarea unor noțiuni dintre cele mai controversate. În toate capitolele lucrării este evidentă această preocupare, de cele mai multe ori reușit materializată. În această ordine de idei, am mai adăuga, în afară de cele la care ne-am referit pînă acum, astfel de chestiuni ca cele în legătură cu fazele reproducerii forței de muncă, la elementele pentru respingerea tezei că forța de muncă în socialism ar avea caracterul de marfă, opiniile cu privire la inoportunitatea utilizării în socialism a termenului

de „angajare” și înlocuirea cu termenul de „încadrare în muncă” etc.

Se cuvine menționat caracterul de dezbateri al lucrării, dialogul permanent cu opiniile exprimate în literatura economică din țara noastră și de peste hotare, neoclitarea unor probleme teoretice mai dificile.

Prin problematica și conținutul ei, prin concluziile și propunerile pe care le conține, cartea recenzată se recomandă ca fiind utilă unui cerc larg de cititori. Tuturor acestora, autorul le-a prezentat într-o formă concentrată și clară, un instrument valoros de lucru pentru aprofundarea problemelor în domeniul reproducerii forței de muncă.

conf. univ. dr.
Costinel LAZAR

ție. Comportamentul „iluminat” trebuie să fie nu numai de dorit ci și posibil. Această posibilitate este văzută de unii din reprezentanții doctrinei „autointeresului luminat” nu în implauzibilă „limitare benevolă a tendinței de maximizare a profiturilor” cum o cere K. Andrews de pe poziții moral-naive, ci în faptul că ar fi început să se constituie o nouă optică, o optică pe termen lung asupra acestui obiectiv). Cum arată Keith Davis și Robert Blomstrom, majoritatea managerilor ar fi învățat de mult că „a pune accentul pe maximizarea pe termen scurt a profitului este o abordare mioapă a activității businessului. Azi oamenii de afaceri vorbesc de maximizare pe termen lung a profitului”. Tocmai această optică de „maximizare pe termen lung a profitului” ar fi expresia „autointeresului luminat” care ghidează comportamentul corporațiilor). Ideea, desigur, nu este nouă. Fără a fi teoretizată și popularizată, ea a fost implicată — ca intenție — în toate deciziile cu caracter filantropic, în politica paternalistă ș.a., cum pe bună dreptate remarcă P. Samuelson¹⁾. Henry Ford II a expus cu cîțiva ani în urmă rolul opticii pe termen lung ca modalitate de „reconcilierea între conștiința socială și motivul profitului”: „Nu mai este nimic de reconciliat — dacă a existat vreodată — între conștiința socială și motivul profitului... Imi este clar faptul că îmbunătățirea calității societății — investirea în angajați și clienți mai buni pentru viitor — nu constituie decît încă un pas în procesul de formare a unei optici pe termen lung asupra randamentului investițiilor (profitului!)”.

De fapt, orientarea către profitul pe termen lung s-a născut și s-a dezvoltat treptat — conștient sau spontan — pe măsura adîncirii complexității activității economice și conceperii acesteia de pe pozițiile unei gândiri cu caracter previzionar. Dar această orientare nu trebuie absolutizată și generalizată la ansamblul procesului economic care, în unele componente, momente sau trepte ale sale, cunoaște acțiunea unor factori cu efect contrariu. Dacă între creșterea caracterului previzional-științific al activității economice și orizontul de timp pentru care se urmărește maximizarea profitului există un raport de directă proporționalitate, între creșterea ritmului progresului tehnic, respectiv vitezei de înnoire a produselor, și acest orizont de timp raportul este invers proporțional. Dar oricum, dincolo de forma concretă a „rezultantei” acestor tendințe contradictorii, ceea ce se urmărește este tot maximizarea profitului, iar invocarea orientării către profitul pe termen lung nu reprezintă o replică la teza incompatibilității dintre urmărirea acestui obiectiv și îndeplinirea de către business a unor adevărate și satisfăcătoare „responsabilități sociale”. Sensul obiectiv al concepției „iluministe”, al doctrinei „autointeresului luminat” este, evident, ideologic. Inșiși autorii ei sînt conștienți de limitele extrem de înguste în care „iluminații”, managerii ai corporațiilor, pot realiza „limitarea generală a tendinței de maximizare a profiturilor”, antrenarea în activități importante din punct de vedere social dar „neattractive” din punct de vedere economic (adică al nivelului profiturilor), sau „reconcilierea” obiectivelor so-

ciale cu „profitabilitatea”, „complementaritatea” lor. În ultimă instanță, soluția „iluminiștilor” este tot... statul, care trebuie să creeze businessului „condiții de piață”, adică „substanțiale oportunități pentru profit”, căci „stimulente pentru profit sînt singura cale practicabilă pentru a descătușa puterea și dinamismul întreprinderii private la o scară care să o facă eficientă în generarea progresului social”.²⁾ Referindu-se la noua ideologie „iluministă” a businessului, R. Heilbroner observa că „aceasta este o apărare mai mult sau mai puțin transparentă a privilegiilor, deghizată în filozofie”.³⁾ În fond, doctrina „iluministă” nu se deosebește de cea a liberalismului conservator (ilustrată azi de o atît de marcantă figură ca Milton Friedman) decît prin formularea ei

obiectiv diversionist-apologetică. Ea este inconsistentă sub aspect teoretic și „neoperațională” în planul practicii. Căci nu apelurile „iluministe”, oricît de patetice și sau avertizoare ar fi ele, determină business-ul să-și asume „responsabilități sociale”. Aceasta nu o pot realiza decît fie acțiunea coercitivă a statului, devenit în epoca capitalismului monopolist de stat nu numai o componentă majoră a sistemului, ci mai ales (și prin aceasta) și „manager al sistemului”, preocupat de evitarea „colapsului” economic și social, fie — și aceasta explică în ultimă instanță și prima eventualitate — presiunea tot mai puternică a forțelor sociale, democratice, antimonopoliste, care au cunoscut un amplu proces de lărgire și radicalizare.

Vasile PILAT

1) Social Responsibility and Business Predicament p. 8.
 2) K. Andrews. Can the Best Corporation be Made Moral? In: Harvard Business Review, 1973, vol. 51, nr. 3 p. 57.
 3) O prezentare sintetică a orientării promovate de CED de la crearea sa în 1942 pînă azi vezi în: G. A. Steiner, Business and Society. Random House, 1971, p. 100, 113—118.
 4) CED Social Responsibilities of Business Corporations A Statement on National Policy. New York, 1971.
 5) G. A. Steiner, op. c. p. 145
 6) idem p. 163, 164
 7) CED Social Responsibilities of Business Corporations pag. 24; E. Epstein, op. c. p. 150.
 8) Keith Davis, Robert L. Blomstrom, Business, Society and Environment, p. 208.
 9) Vezi și Phillip I. Blumberg, The Megacorporation in American Society. The Scope of Corporate Power. Prentice — Hall Inc New Jersey, 1975, p. 4

10) P. Samuelson „dacă facem abstracție de avantajele imediate și privim ceva mai departe în viitor, atunci multe acte de altruism și evidentă dărnicie pot fi fără greutate explicate de pe pozițiile relațiilor sociale și asigurării profitului maxim în decursul unei perioade de timp comparativ mai îndelungate”. (P. Samuelson, Economics. N. 4, p. 526).
 11) Citez după: Albrook, Robert „Business Wrestles with its Social Conscience”. In: Fortune, nr. 78 aug 1968 p. 89—90
 12) CED Social Responsibility of Business Corporations, p. 31, 51
 13) Citez după G. A. Steiner, op. c. p. 120
 14) „Businessul — scria cu mai bine de un deceniu în urmă Adolph Berle — este sensibil la pericolele față de sistemul întreprinderii private și recunoaște că supraviețuirea depinde de adaptarea la mediu”.

producției nete sînt de obicei timp de 2-3 ani mai ridicate decît la produsele analoge confecționate anterior. Experimentul a arătat, totodată, că se menține interesul întreprinderilor pentru reducerea cheltuielilor de muncă.

Criza și știința economică

● În ultima sa carte L'économie du diable (Economia diavolului) Editura Calman-Levy, Paris 1976, 248 p, Alfred Sauvy abordează conceptele economice moderne prin prisma ineficienței lor, în condițiile actualei crize economice capitaliste. Ideea dominantă constă în aceea că soluțiile keynesiene sînt uzate, că știința economică savantă ce a apărut în jurul anilor '60 (și care îi încită pe cei ce acordă premiile Nobel) este și ea în criză, că tentativele recente de

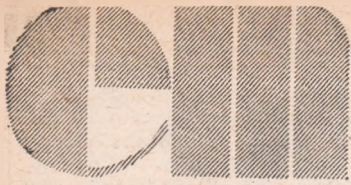
a elabora o nouă știință economică, o „anti-economie” sînt sterile. În această situație, ce se propune? Revenirea la bazele elementare ale științei economice clasice. De pe această poziție ieșirea din criză ar fi posibilă dacă: se micșorează impozitele, se reduce cheltuielile de stat, se oprește sporirea prețurilor, se ridică puterea de cumpărare, se reduce șomajul. Dar Sauvy propune, de fapt, o ieșire din criză pe spinarea clasei muncitoare. El cere să se reducă salariile sau să se diminuează „creșterea lor oarbă”, să se accepte desfacerea contractelor de muncă ori de cîte ori producția cere acest lucru, să se prelungească timpul de muncă. Se știe că, așa cum remarcă de curînd J. Rueff, revendicările salariale sînt determinate de creșterea prețurilor și nu invers.

Analiza valorii

● Sub titlul Analyse de la valeurs: quand la matière grise vaut de l'or. Une méthode infaillible permet de réduire, de 10 à 20% vos coûts de fabrication (Analiza valorii: cînd materia cenușie valorează aur. O metodă infailibilă permite să se reducă de la 10 la 20% costurile dv. de fabricare) Michel Hoesz publică în L'USINE NOUVELLE (ian. 1976), un articol în care prezintă, sub numele de „analiza valorii”, metoda de reducere a costurilor de fabricație, care a fost pusă la punct în perioada imediat post-belică de ing. Laurence D. Miles de la „General Electric”. Metoda este definită de autor astfel: „Este un instrument tehnico-economic care urmărește să nu lase să rămînă într-un sistem (produs, procedeu, structu ă)

decît strictul necesar de materie, de mină de lucru și de energie pentru a îndeplini funcțiunile pentru care a fost conceput, la nivelul satisfacției dorite și exprimate de valoarea de schimb”. Originalitatea metodei constă după cum este cunoscut în: 1. integrarea criteriilor tehnice și economice; 2. analiza produsului exclusiv prin funcțiunile ce le îndeplinește — obținîndu-se „o reprezentare dematerializată și insolită a produsului”. Metoda se sprijină pe activitatea de grup; ar fi imposibil de efectuat „analiza valorii” în mod solitar. După autor, în timp ce randamentul mediu al unei investiții este de 3 sau 4 la sută, analiza valorii se situează în genere între 10 și 20 la sută.

**ECONOMIE
MONDIALA**

Pentru o nouă ordine economică internațională

TRANSFERUL DE RESURSE REALE CĂTRE ȚĂRILE ÎN CURS DE DEZVOLTARE

LICHIDAREA SUBDEZVOLTĂRII — obiectiv primordial al creării noi ordini economice internaționale — presupune, ca o componentă indispensabilă, sprijinul internațional sub forma finanțării dezvoltării în statele rămase în urmă. În cuvântarea președintelui Nicolae Ceaușescu la Conferința de la Helsinki din 1975 se spunea cu deplină temei: „**Cum se poate, oare, vorbi de egalitate, de libertate și democrație între țările bogate și între țările care nu au nici o sută de dolari venit național pe cap de locuitor? A realiza în fapt egalitatea înseamnă a realiza și condițiile materiale necesare.**”¹⁾ În acest context, pornind de la această optică trebuie văzute și deciziile și orientările existente în domeniul finanțării externe a dezvoltării.

Militând pentru restructurarea din punct de vedere conceptual și operațional a mecanismelor transferului de resurse către țările în curs de dezvoltare, România pornește de la modul cum au funcționat ele pînă în prezent și de la obiectivele instaurării unei noi ordini economice internaționale și necesitatea creșterii eficienței acestor mecanisme concomitent cu sporirea substanțială a efortului propriu de către fiecare țară în curs de dezvoltare.

„Ajutor pentru dezvoltare”.

„fluxuri financiare”, „transfer de resurse”

SISTEMUL DE COOPERARE monetară și financiară internațională, instituit pentru a realiza practic obiectivele — nu prea multe — convenite de comunitatea mondială, sub egida O.N.U., pentru sprijinirea dezvoltării, funcționează defectuos. Inseși normele respective cuprinse în Strategia internațională a dezvoltării au fost acceptate cu mare încredință, unele dintre țările dezvoltate nu subscriu oficial nici acum la ele, iar altele încă nu au stabilit o dată limită pentru punerea lor în practică.

Există în prezent o singură normă internațională care orientează transferurile de resurse și aceasta constă în obiectivul ca țările dezvoltate să pună la dispoziția țărilor în curs de dezvoltare fonduri echivalente cu 1% din produsul lor național brut. Modalitățile și condițiile de transferare a mijloacelor financiare care ar urma să atingă volumul respectiv sînt extrem de diferite. Pe de o parte, este vorba de resursele financiare transferate țărilor rămase în urmă **în condiții de favoare**, imbrăcînd forma unor vărsăminte pe care le fac guvernele prin intermediul organismelor de asistență și al instituțiilor financiare. Pe de altă parte, este vorba de transferurile efectuate **în condiții comerciale**, fondurile provenind nu din bugetele naționale, ci de pe piețele capitalurilor private. Cele două surse de finanțare a dezvoltării — bugete naționale și capitaluri private — sînt deci net delimitate. În schimb, pe planul relațiilor internaționale ele sînt considerate a constitui, în ansamblul lor, „ajutor extern”.

Nu numai considerentele de rigurozitate științifică, dar și cele de realism politic obligă să nu se mai eticheteze drept ajutor orice formă de asistență financiară. Obiectivul propus în acest domeniu, respectiv transferul a 1% din P.N.B., este în fapt un obiectiv privind transferurile totale de resurse. Or, „numai fondurile puse la dispoziție de guverne ca donații sau ca împrumuturi în condiții concesionale și

cu obiectivul primar de a promova dezvoltarea și bunăstarea țărilor mai puțin dezvoltate pot fi denumite în mod propriu ajutor extern”²⁾.

Așa cum se arată în Programul P.C.R., „**creditele acordate la dobînda pieței, pe principii economice, nu pot fi considerate ajutor. Numai dacă țările în curs de dezvoltare primesc credite cu dobîndă mică sau fără dobîndă, sau credite nerambursabile, se poate vorbi de ajutor. Ajutor este, de asemenea, formarea cadrelor în condiții avantajoase sau fără plată**”³⁾.

Aprecierea realistă a consecințelor practice pe care le-au avut acțiunile de așezis ajutor a condus la înlocuirea acestui termen, cel puțin în rapoartele și studiile O.N.U., prin „fluxuri financiare” sau „transferuri de resurse”. Dar noțiunea continuă să definească o secțiune a transferului de resurse către țările în curs de dezvoltare — „ajutorul public pentru dezvoltare” (A.P.D.), aceeași Strategie internațională prevăzînd ca sub această formă țările dezvoltate să transfere 0,7% din P.N.B. țărilor în curs de dezvoltare.

Carențele sistemului de cooperare monetară și financiară internațională se manifestă mai ales în faptul că țările dezvoltate, în ansamblu, nu numai că nu au atins obiectivul de 0,7%, ci s-au îndepărtat din ce în ce mai mult de el: 0,52% în 1960, 0,30% în 1975 și în perspectivă, dacă va continua aceeași tendință, 0,22% în 1980.

Distribuția puterii și sensul evoluției ajutorului

DE CE SCADE, în mod relativ, ajutorul acordat țărilor „lumii a treia”? Și de ce efectul global al transferurilor de resurse asupra nivelului și caracterului dezvoltării economice continuă să facă obiectul unor vii controverse?

Răspunsul la aceste întrebări nu poate fi dat numai de analiza economică. Trebuie pornit de la faptul că transferul de resurse financiare constituie și rezultatul unor decizii politice ale statelor donatoare.

În „Declarația economică și elementele

unei strategii pentru întărirea unității și solidarității țărilor nealiniat și stabilirea unei noi ordini economice internaționale” (Lima, 1975) se subliniază că evoluția instituțiilor financiare internaționale în direcția adaptării la nevoile crescînde și urgente ale țărilor în curs de dezvoltare este contracarată mai ales de distribuția actuală a puterii de decizie în aceste instituții. Accesul la resurse și utilizarea lor sînt, în contextul dat, condiționate de „anumite modele de comportament politic și economic, ceea ce frînează progresul liber și independent al țărilor în curs de dezvoltare”, sau, cu alte cuvinte, ajutorul internațional „sub forma sa actuală contribuie în numeroase cazuri la întărirea structurilor de dominație internațională”⁴⁾.

În acest context, motivația acordării ajutorului — afirmată deschis sau implicată — are o amplitudine foarte largă: considerațiuni de „război rece”, revendicarea unui rol deosebit în relațiile internaționale, rapoarturi speciale cu fosta colonii, interese economice naționale și internaționale, considerații morale. Ponderea diferiților factori evoluează în timp și față de fiecare țară. Transferurile de resurse continuă să fie dictate, în prezent, pînă la o proporție de 25%, de „relațiile speciale” cu fosta colonii (care nu reprezintă decît circa 3% din populația totală a țărilor în curs de dezvoltare), în loc să fie călăuzite de sărăcia relativă sau nevoile de creștere economică ale țărilor rămase în urmă⁵⁾.

Perpetuarea relațiilor de dependență și subordonare a fost urmărită de politica imperialistă, colonialistă și neocolonialistă prin toate mijloacele. În cadrul transferului de resurse către țările înapoiate, cu deosebire distribuția ajutorului propriuzis (A.P.D.) „a fost influențată mai mult de considerațiuni strategice și politice decît de criterii economice...ajutorul este în mare măsură un instrument al politicii externe”, scria D. Wightman în lucrarea citată.

Maurice J. Williams, președintele Comitetului de ajutor pentru dezvoltare al O.C.D.E., pornind de la constatarea că ajutorul public pentru dezvoltare constituie o resursă rară în raport cu nevoile, evidențiază necesitatea ca guvernele „să se abțină de a se folosi de el (A.P.D.) în scopuri comerciale și politice care nu au prea mult de-a face cu obiectivele dezvoltării”⁶⁾.

Urmarea firească a accentuării valențelor politice și a utilizării ajutorului pentru exercitarea de presiuni și obținerea de concesiuni economice și politice a fost neglijarea efectelor lui economico-financiare. Dar acestea nu au întîrziat să îmbrace forme îngrijorătoare. Rezultanta este reflectată în faptul că țările în curs de dezvoltare au acumulat o datorie financiară externă totală care depășește 120 mld. dolari⁷⁾, serviciul anual al datoriei ajungînd să absoarbă jumătate din ajutorul primit.

Acest aspect a fost cu deosebire evidențiat la **Conferința țărilor nealiniat de la Lima**, țări în majoritate în curs de dezvoltare, și apoi la **reuniunea ministerială a „Grupului celor 77” de la Manila**. În atenția dezbaterilor din aceste foruri a stat constatarea că, atît cantitativ cît și calita-

tiv, fluxul de resurse financiare pentru dezvoltare s-a deteriorat, costul pentru țările în curs de dezvoltare sporind considerabil, într-un moment în care accesul acestor țări la piețele de capitaluri a devenit mai precar din cauza situației economice internaționale. Povara datoriei externe a țărilor „lumii a treia“ a devenit și mai grea, fără să fie adoptate măsuri efective de ușurare financiară, mai ales pentru țările în curs de dezvoltare cel mai serios afectate de criză.

Concluzia majoră desprinsă din analiza statisticilor și studiilor întocmite de organismele internaționale este că transferul de resurse reale către țările în curs de dezvoltare nu a compensat ieșirea de resurse din aceste țări ca urmare a raportului de schimb defavorabil pentru ele și a repatrierii de resurse, a transferurilor de venituri și de capital efectuate de către societățile transnaționale și a altor operațiuni similare.

Ajutorul — factor de „ajustare“?

TOATE ACESTE sînt consecința nemijlocită a practicii de pînă în prezent, practică în cadrul căreia — după cum constată Mahbub ul Haq, expert al BIRD — „transferurile actuale de resurse, fiind totalmente voluntare, depind în mod unic de bunăvoința politică supusă fluctuațiilor a națiunilor bogate“.

Pentru a evita perpetuarea acestei situații, țările în curs de dezvoltare au fost nevoite să caute surse de finanțare pe piețele private. De exemplu, unele țări în curs de dezvoltare — cînd au putut — au preferat să împrumute de pe piața eurodevezelor și să nu ia credite de export. Țările care au avut această posibilitate au obținut avantajul de a putea să-și aleagă furnizorii în funcție de calitate și de prețul produselor și nu de condițiile de credit oferite. O astfel de soluție are însă două tăisuri, cunoscută fiind ciclicitatea pieței eurodevezelor.

În astfel de situații volumul și condițiile celei mai mari părți a ajutorului sînt dictate de decizii pe termen scurt, neîntrînd în joc nici o considerație sau asigurare pe termen lung. Este semnificativă situația din anul 1974 cînd fondurile suplimentare de care aveau nevoie țările în curs de dezvoltare n-au rezultat în mod automat din funcționarea sistemului monetar și financiar internațional, ci din politici naționale și internaționale deliberat concepute pentru a face față unei situații critice pe termen scurt (și socotită temporară): „operațiunile de urgență“ ale Națiunilor Unite și „facilitățile petroliere“ ale F.M.I.

Dar dacă, pornind de la perimatul criteriu politic al „generozității aleatoare a țărilor bogate“, „nu există o bază convenită pentru transferurile de resurse“, trebuie spus că nici pe plan economic nu găsim un criteriu satisfăcător. Una dintre premisele dezvoltării economice a țărilor occidentale după al doilea război mondial a fost că creșterea internațională va fi maximalizată, iar roadele ei vor fi distribuite echitabil, prin mecanismele pieței, „cu unele ajustări prin intermediul ajutorului extern“⁸⁾.

Spre deosebire de sistemul relațiilor comerciale în care țările în curs de dezvoltare ocupă atît poziții de vânzător (furnizor) cît și de cumpărător (beneficiar), în domeniul transferului de resurse financiare (ca și de tehnologie), situația este radical diferită. Situația de beneficiar ocupată în exclusivitate este un fapt care trebuie înțeles în adevărata lui semnifica-

ție pentru a putea evalua cu exactitate și realiza locul țărilor în curs de dezvoltare în cîmpul interdependențelor politice și economice mondiale.

Aparențe care se cer înlăturate

ELIMINAREA RAȚIONAMENTELOR COMERCIALE — sau a acțiunii exclusive a legilor pieței — din operațiunile de transfer, ori eclipsarea acestor raționamente de către obiective politice și economice mai largi, pot crea o falsă impresie asupra esenței lor. Astfel, în aparență, lumea dezvoltată este aceea care este chemată să depună un efort deosebit: să transmită o anumită cotă din venitul său național lumii în dezvoltare, în condiții cît mai favorabile, și să înlătore o serie de bariere și practici, acordînd chiar unele înlesniri accesului acelorasi țări pe piețele de capitaluri.

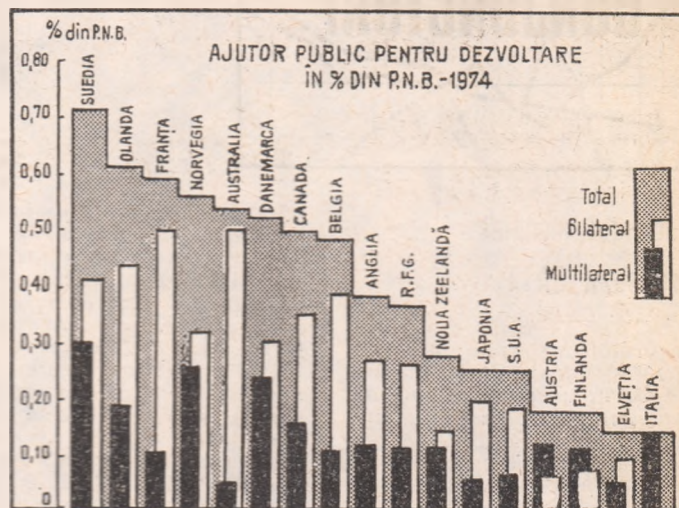
Pentru a înlătura această aparență trebuie să ne plasăm pe spirala progresului istoric, relevînd cel puțin două relații dintre termenul scurt și termenul lung în domeniul analizat.

Prima relație: transferul unilateral care s-ar crea pe termen scurt nu ar fi decît o palidă încercare de a atenua dezechilibrul profund, format în trecut de-a lungul unei perioade îndelungate, în care fluxul de resurse (materiale și umane) de la colonie la metropolă a fost covîrșitor față de fluxul invers (capital, tehnică, cadre).

Formele eficiente, noi, cu adevărat în interesul țărilor sărace, în care ar trebui să se realizeze transferul de resurse financiare vor fi trecute în revistă în cadrul unui alt material. Aici accentuăm doar faptul că transferul de la colonie la metropolă (sau, în variantele neocolonialiste, de la țara exportatoare de materii prime la țara exportatoare de bunuri prelucrate), se făcea pe baza unor relații politice impuse și sub paravanul unor legi economice invocate cu orice prilej — legile pieței capitaliste. În prezent transferul în direcția țărilor în curs de dezvoltare se cere a fi realizat conștient, corespunzător finalității lui. Prin urmare, factorul politic trebuie să fie în măsură să organizeze desfășurarea acestui transfer conform unor cerințe obiective, după principii și prin mecanisme adecvate, înscrise în eforturile generale de instaurare a unei noi ordini economice internaționale.

A doua relație apare, în sinteză, în lumina unuia dintre argumentele lui D. Wightman în favoarea creșterii aportului de resurse în condiții de favoare către țările sărace. Este vorba de faptul că, din punctul de vedere al țărilor chemate să furnizeze astăzi aceste resurse, „se pune problema echilibrului între cîștigurile în termeni comerciali pe o perioadă îndelungată și costurile, în termenii ajutorului, pe perioade scurte“ (p. VII).

Transferul de resurse spre țările în curs de dezvoltare nu trebuie privit ca o simplă distribuție de bogăție materială-financiară (și tehnico-științifică). Acordarea și utilizarea acestor resurse trebuie făcută prin prisma finalității imediate și directe, de a fi utilizate ca resurse ale dezvoltării, potențîndu-le pe cele naționale.

În calitate de factor de creștere cu caracter complementar efortului propriu, eficiența transferului de resurse este condiționată de structurile naționale de primire (sau de absorbție). Modificarea conștientă a acestor structuri, avînd la bază planurile naționale de dezvoltare, trebuie însoțită de un proces ordonat de transferare a unor resurse din exterior. Obiectivul final este ca, utilizînd aceste resurse în sfera producției, pentru dezvoltarea ramurilor de bază ale economiei, să aibă loc o modificare a locului țărilor în curs de dezvoltare în diviziunea internațională a muncii.

Astfel, indirect, transferul de resurse pentru dezvoltare contribuie la înlăturarea aceluia cadru de relații inechitabile și de dominație care a făcut posibil, secole de-a rîndul, un transfer unilateral spre lumea „civilizată“ și ale cărui consecințe fac necesar în prezent și în viitorul previzibil, un transfer de resurse spre țările în curs de dezvoltare.

Așezarea transferului de resurse pe noi principii și restructurarea mecanismelor sale contribuie la negarea dialectică a actualului ordin și prin aceasta la negarea, am putea spune, a însuși conceptului de transfer, contribuind la crearea unor noi relații internaționale, bazate pe echitate și justiție, în care să nu mai fie nici posibil și nici necesar transferul unilateral, necerit, de resurse. Aceasta deschide un cîmp larg colaborării pe picior de egalitate, reciproc avantajos.

Gh. DUMITRU

¹⁾ Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, Editura politică, 1975, p. 25.

²⁾ D. Wightman, The Economic Interest of the Industrial Countries in the Development of the Third World, United Nations, New York 1971, p. 31.

³⁾ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura politică, 1975, p. 180.

⁴⁾ Le Programme de Lima de solidarité et d'aide mutuelle, Revue de politique internationale, nr. 611/1975, p. 32 și urm.

⁵⁾ Vezi Mahbub ul Haq, Vers l'établissement d'un nouveau mécanisme pour les transferts internationaux de ressources, Finances et Développement, vol. 12, nr. 3 sept. 1975, p. 6-9.

⁶⁾ M. J. Williams, La crise du développement — vers une réflexion nouvelle, L'Observateur de l'O.C.D.E., nr. 72/1974, p. 6.

⁷⁾ Vezi Finances et Développement, sept. 1975, p. 7.

⁸⁾ J. Behrman, Toward a new international economic order, The Atlantic Institute for International Affairs, Paris, 1974, p. 15.

Comerțul mondial: prognoză GATT

INTR-O EVALUARE a perspectivei comerțului mondial în 1976 publicată de secretariatul GATT se arată că este de așteptat redresarea sa în termeni reali, după scăderea volumului său fizic cu circa 6% în anul precedent. Dar, scriu experții organizației referindu-se la țările capitaliste lovite de criza economică în 1974-1975: „Dat fiind incertitudinile în ceea ce privește ritmul redresării activității economice cît și problemele existente în materie de balanțe de plăți, este încă nesigur dacă volumul comerțului mondial va atinge în 1976 nivelul din 1974”. Sub unul din aspectele problemei perspectiva este mai puțin incertă, dar nu într-un sens optimist: experții consideră că „țărilor în curs de dezvoltare importatoare de petrol le va fi foarte greu să evite reducerea importurilor lor al doilea an la rînd”. După părerea lor, și importurile țărilor mari producătoare de petrol din „lumea a treia” vor crește anul acesta mai încet decît în cei doi ani premergători.

Capacități nefolosite de prelucrare a petrolului

INDUSTRIA vest-europeană de prelucrare a petrolului a înregistrat anul trecut un nivel scăzut de utilizare a capacităților sale. După cum arăta recent publicația „Agefi”, capacitățile de rafinare neutilizate au reprezentat 54% în Olanda, peste 46% în Belgia, 36% în Anglia, peste 35% în Italia, 30% în Franța și 13,5% în R.F.G. Specialiștii apreciază că principala cauză o constituie scăderea cererii la păcură (pentru încălzit); în R.F.G., de pildă, consumul acesteia a însumat în 1975 doar 22 mil. t, față de 30 mil. t în 1973, considerîndu-se că nu va depăși nivelul de 25 mil. t pînă în 1980.

Redresare inegală în industria oțelului

O PROGNOZĂ efectuată de firma McGraw-Hill asupra evoluției din acest an a producției de oțel în principalele

țări producătoare din lumea nesocialistă conchide că — deși ea va cunoaște o redresare față de anul trecut — nivelul său va rămîne, în cazul unei serii de producători de frunte, sub cel înregistrat în 1973. După cum se poate vedea din tabelul de mai jos, cea mai afectată de scăderea producției de oțel este Anglia; într-o situație asemănătoare se află S.U.A., R.F.G. și Belgia, în timp ce în Franța și Italia producția de oțel urmează să revină aproape de nivelul maxim atins în 1974.

Producția medie lunară de oțel (mii tone)

	1973	1976
S.U.A.	11 400	10 300
Japonia	9 944	9 392
R.F.G.	4 127	3 758
Franța	2 105	2 204
Italia	1 750	1 902
Anglia	2 221	1 621
Canada	1 116	1 109
Belgia	1 294	1 066
Spania	874	943
Austria	602	701
India	576	666
Brazilia	596	646

Sondaje privind perspectivele investițiilor

VIIITORUL apropiat al conjuncturii economice din țările capitaliste este marcat de incertitudinile sau de prognozele negative cu privire la necesități pe care le evidențiază diferite sondaje în rîndul conducătorilor de întreprinderi. Institutul Ifo din R.F.G. prevede că în 1976 investițiile în industria vest-germană se vor micșora chiar în expresie nominală cu 1%. Aceasta după 42 anul trecut ele au rămas neschimbate, tot în expresie nominală, mărimea lor reală scăzînd în condițiile creșterii generale a prețurilor cu circa 5%. Dealtfel, după datele aceleiași institut și anii 1972-1974 au fost ani de scădere a investițiilor din industria R.F.G. în prețurile curente.

Rezultate recent publicate ale „testului investițiilor” efectuat în industria Austriei în ultima parte a anului trecut, arată la rîndul lor o ușoară intensificare a activității în acest domeniu, care nu compensează însă darea înapoi din cei doi ani precedenți. Pentru 1976, așa cum relatează în numărul său pe ianuarie 1976 revista

Evoluții monetare

SAPTAMINA 8—13.3.1976 a marcat un nou moment în evoluția crizei prin care trece sistemul monetar occidental, fiind caracterizată prin extinderea rapidă a procesului de degradare a cursurilor valutare asupra unor noi devize.

Pe ansamblul intervalului s-a făcut simțită persistența influențelor nefavorabile exercitate asupra lirei sterline, care a atins un nivel minim record față de dolarul S.U.A.: 1 liră = 1,9085 dolari. Acest minim echivalează cu o devalorizare efectivă de 34,2% a lirei sterline față de nivelul din decembrie 1971 în raport cu monedele principalilor zece parteneri comerciali ai Marii Britanii. Spre sfîrșitul săptămîinii, ca urmare a poziției de sprijinire a lirei sterline adoptate de guvernul britanic, a zvonurilor referitoare la o posibilă majorare a dobînzii minime la împrumuturi, precum și datorită creșterii presiunilor speculative asupra francului francez, lira sterlină s-a stabilizat la un nivel de circa 1,92 dolari pentru 1 liră sterlină.

Lira italiană a continuat să se situeze la un nivel scăzut față de restul devizelor occidentale, atîngînd un minim de 850 lire pentru 1 dolar.

Evenimentul central al intervalului a fost creșterea

bruscă a valu-

lui speculativ îndreptat asupra francului francez. În încercarea de a menține moneda sa în limita marjei de fluctuare de 2,25% față de paritatea, impusă de sistemul de flotare concertată a monedelor ce fac parte din „șarpele monetar” vest-european, Banca Franței a intervenit masiv pe piață, cu o sumă apreciată la 8 miliarde de franci, din care numai vineri 12.3.1976 cu 4 miliarde de franci. Ca urmare, totalul sumelor cheltuite de Banca Franței din rezervele sale internaționale pentru sprijinirea francului pe piețele de schimb se ridică, din ianuarie pînă în prezent, la 14 miliarde de franci, dintr-un total (fără aur) apreciat a fi la 31.12.1975 de circa 33,3 miliarde franci.

În aceste condiții, autoritățile franceze s-au văzut obligate să decidă retragerea francului din sistemul de flotare concertată. Această decizie, intervenită la numai 8 luni de la reînțegrarea francului în „șarpele valutar”, interval în care moneda respectivă a avut pentru un timp o tendință deosebit de fermă, demonstrează o dată în plus marea instabilitate ce domnește pe piețele valutare, afectînd serios mecanismul economic al Pieței Comune. S-a accentuat divizarea Europei occidentale în blocuri monetare cu interese opuse, mărînd riscurile declanșării unui „război valutar” între țările cu monede forte și cele cu monede slabe.

Luni 15.3.1976 cursul francului francez față de dolar a atins un nivel de circa 4,78 franci pentru 1 dolar, reprezentînd o depreciere de circa 4,3% în raport cu nivelul din ziua de 12.3.1976. În ultimul interval s-a produs o creștere accentuată a dobînzilor la depozitele în franci francezi, în special la perioadele scurte, depășînd 25% p.a. la 1 lună și 300% p.a. de la o zi la alta.

Un alt aspect demn de semnalat în contextul crizei provocate de ieșirea francului francez din „șarpele valutar” este acela al abandonării, cu începere din 15.3.1976 a „micului șarpe” de către țările Benelux. Belgia, Olanda și Luxemburgul renunță astfel la înțelegerea potrivit căreia monedele lor fluctuau una față de alta cu 1,5% față de paritate. Această hotărîre oglindește în special accentuarea dificultății pentru francul belgian de a urma tendința de consolidare a florinului olandez în ultima perioadă.

P. DUMITRASCU
Gh. MUNTEAN

„Monatsberichte” editată de Österreichisches Institut für Wirtschaftsforschung cu 8% în prețurile curente și cu 2,5% în prețuri constante (din 1964).

Dar, în aceste din urmă prețuri investițiile au scăzut cu 21,5% în 1975 față de 1974 și cu alți 4,5% în 1974 față de anul precedent.

CINCINALELE CONTINUITĂȚII

ULTIMELE LUNI ale anului trecut și începutul acestui an au constituit, în lumea socialistă, perioada unui fructuos bilanț al realizărilor obținute de populațiile țărilor respective de la începutul actualului deceniu, precum și al muncii consecvente de definitivare a obiectivelor ce urmează a fi atinse în perspectiva anului 1980. Într-un moment în care cincinalul încheiat transmite celui următor ștafeta fâuririi socialismului și a înaintării spre comunism, vitalitatea orînduirii socialiste se reliefează și mai pregnant în contextul general actual, cînd lumea capitalistă este confruntată cu cea mai amplă criză economică din întreaga perioadă postbelică. Este suficient să menționăm, de pildă, că în anii 1971—1975 în țările socialiste producția industrială a crescut într-un ritm mediu anual de 8—9%; în cazul țărilor capitaliste dezvoltate indicele respectiv era sub 2%. Fapt care, așa cum a relevat

tovarășul Nicolae Ceaușescu la recentul Congres al consiliilor populare „demonstrează, încă o dată, superioritatea economiei socialiste planificate, capacitatea ei de a evita sau diminua influențele negative ale vieții economice internaționale, de a asigura stabilitatea dezvoltării multilaterale a societății”. Oamenii muncii din țările socialiste n-au cunoscut vicisitudinile generate de înlăntuirea dintre stagnarea activității economice (sau chiar scăderea ei absolută), nivelul ridicat al șomajului și inflația galopantă — angrenaj în care au fost antrenate țările capitaliste dezvoltate. În pofida unor influențe negative, vehiculate îndeosebi prin intermediul comerțului exterior cu statele capitaliste, țările socialiste au progresat neîntrerupt, an de an, în ritmuri susținute, demonstrînd o dată în plus trînicia orînduirii lor social-economice, edificată pe temelii principial noi.

Permanența progresului economic și social...

PRIMA JUMĂTATE a actualului deceniu a constituit — pentru țările socialiste — o perioadă de avînt pe frontul construcției economice și sociale. După cum rezultă din datele statistice publicate (vezi tabelul), dintre țările socialiste europene cele mai înalte sporuri ale venitului național au înregistrat în acest interval România (+70,6%) și Polonia (+62%). Aceleași țări au desfășurat și un efort mai susținut în domeniul investițiilor în economiă națională, pentru asigurarea unui ritm ridicat de dezvoltare. Și celelalte țări socialiste au realizat creșteri susținute la acest indicator — între 30% în R.D.G. și 46% în R. P. Bulgaria.

Producția industrială a constituit și în cincinalul trecut factorul de dinamizare a întregii economii, ritmurile sale de creștere devansînd pe cele ale venitului național. Desigur, ritmurile anuale au avut un caracter diferențiat; ele au fost mai ridicate în România (13,1%), Polonia (peste 11,5%) sau Bulgaria (aproape 10%), decît în țări cu o industrie avansată ca R. D. Germană (6,4%) sau Cehoslovacia (circa 6,7%), făcîndu-se astfel un nou pas pe calea apropierei nivelurilor de dezvoltare a țărilor respective.

În ritm prioritar s-a dezvoltat producția ramurilor de bază pentru promovarea progresului tehnic în industrie și în întreaga economie națională. Astfel, producția construcțiilor de mașini a crescut în România de 2,3 ori (față de un spor de circa 84,7% pe ansamblul industriei noastre), în Bulgaria — de 2,1 ori (față de o creștere cu circa 55% pe ansamblul industriei), în Cehoslovacia — de 1,5 ori (față de 38%) ș.a.m.d.; în cazul producției industriale chimice creșterile respective au fost de 2,1, 1,7 și aproape 1,6 ori, în țările enumerate mai înainte. O atenție neslăbită a fost acordată ridicării productivității muncii; în industrie aceasta a progresat în perioada examinată cu 75% în Polonia (față de cincinalul precedent), cu circa 40% în Bulgaria, cu 37% în România, cu 34% în U.R.S.S. etc.

În ceea ce privește **producția agricolă**

sporurile relativ mai reduse (în unele țări sub nivelul planificat) se explică în mare măsură prin pierderile provocate de calamități naturale (secetă, inundații, înghețuri ș.a.), îndeosebi în ultimul an al cincinalului. În anii 1971—1975, producția agricolă globală a crescut cu 17% în Bulgaria, cu 14% în Cehoslovacia, cu cca. 16% în Iugoslavia, cu 27% în Polonia, cu 18% în Ungaria, cu 25,4% și, respectiv, 13% (nivelul mediu anual, față de cincinalul precedent) în România și U.R.S.S.

Ca urmare a amplificării activității economice, a continuat să se dezvolte **traficul de mărfuri** (pe ansamblul genurilor de transport — cu 20% în R.D.G., cu 54,8% în România, cu 39% în Ungaria, cu 36% în U.R.S.S. etc.), ca și cel de călători.

Dinamica **comerțului exterior** al țărilor socialiste a fost influențată de puternica ascensiune pe piața mondială a prețurilor la o serie de combustibili, materii prime și produse finite (îndeosebi în anii 1973—1974), precum și de efectele crizei economice din lumea capitalistă. Așa se explică, pe de o parte, ritmul înalt de creștere a schimburilor comerciale (în prețuri curente), înregistrat în Bulgaria, Iugoslavia, Polonia, România sau U.R.S.S., iar pe de altă parte încordarea balanței comerciale în cadrul schimburilor cu țările capitaliste dezvoltate, dintre care unele și-au amplificat barierele în calea importurilor.

Succesele obținute în dezvoltarea economiei naționale și sporirea eficienței sale au permis **ridicarea simțitoare a nivelului de trai al populației**, îmbunătățirea condițiilor sale de muncă și de viață. Majorarea veniturilor reale, respectiv a retribuției muncitorilor și funcționarilor, precum și a veniturilor țăranilor, în condițiile unui grad înalt de stabilitate a prețurilor la bunurile de larg consum și servicii (cu excepția Iugoslaviei), a mers mină în mină cu creșterea volumului mărfurilor puse la dispoziția populației, cu diversificarea și îmbunătățirea calității acestora. În cincinalul trecut, volumul desfacerilor de mărfuri în comerțul cu amănuntul a cunoscut sporuri substanțiale în primul rînd în Polonia, România și Bulgaria. Corelați cu indicatorii sociali ai dezvoltării, cu realizările deosebite obținute în domeniul învățămîntului, cul-

turii, al asistenței medicale ori cu amploarea construcțiilor de locuințe (vezi tabelul) etc., indicatorii de mai sus reflectă elocvent permanența progresului țărilor socialiste, unde țelul suprem al întregii politici a partidului clasei muncitoare, a statului, îl constituie ridicarea neîncetată a bunăstării materiale și spirituale a populației.

În ceea ce privește succesele obținute în dezvoltarea Republicii Populare Albania, aplicarea consecventă a politicii de industrializare socialistă a țării a determinat transformări radicale în economia sa, considerată înainte de război ca cea mai înapoiată din Europa. Ultimii ani marchează punerea în funcțiune a numeroase fabrici și uzine, în cadrul politicii de creare și dezvoltare multilaterală a industriei (ramura energetică, cea extractivă, de prelucrare a petrolului, metalurgică, chimică, de materiale de construcții etc.), bazată în primul rînd pe valorificarea resurselor naturale ale țării. Agricultură Albaniei oferă o imagine tot mai modernă, fiind extinse îndeosebi suprafețele ocupate de pomi fructiferi, viță de vie și alte culturi intensive; dezvoltarea industriei a permis, între altele, ca în cursul ultimului deceniu cantitatea de îngrășăminte utilizată pe un hectar de teren arabil să crească de 15 ori, ceea ce (alături de mecanizarea lucrărilor agricole, de extinderea irigațiilor) a condus la mărirea sistematică a recoltelor, la satisfacerea în condiții tot mai bune a cerințelor populației.

...pe toate meridianele

lumii socialiste

IMAGINEA SUCCINTĂ de mai sus se cere a fi completată — în lipsa unor date statistice amănunțite — cu secvențe din efortul desfășurat de populațiile celorlalte țări socialiste pentru construirea societății noi, efort ale cărui rezultate cifrice trebuie apreciate în raport cu diversitatea opțiunilor prioritare, în funcție de condițiile specifice, de etapa pe care o parcurge fiecare țară.

În R.P. Chineză, una din orientările fundamentale ale celui de-al patrulea plan

Dinamica principalilor indicatori ai dezvoltării economiei
(creșterea totală, în %)

Indicatorul	Bulgaria		Cehoslovacia		RD Germană		Iugoslavia		Polonia		România		Ungaria		U.R.S.S.	
	1971-1975 ^a	1976-1980 ^b	1971-1975 ^a	1976-1980 ^b	1971-1975 ^a	1976-1980 ^b	1971-1975 ^a	1976-1980 ^b	1971-1975 ^a	1976-1980 ^b	1971-1975 ^a	1976-1980 ^b	1971-1975 ^a	1976-1980 ^b	1971-1975 ^a	1976-1980 ^b
Venitul național	46	48-52	32	27-29	cca 30	28-30	cca 34	cca 39	62	40-42	70,6	68,5	35	30-32	34 ¹⁾	24-28 ¹⁾
Investiții totale în economie	peste 37 ²⁾	peste 40 ²⁾	peste 21	29-30 ²⁾	cca 35	cca 50	cca 90 ²⁾	37-40	66,2 ²⁾	83,5 ²⁾	cca 50	25-26	42 ²⁾	24-26 ²⁾
Producția industrială globală	cca 55	55-60	38	32-34	37 ³⁾	34-36 ³⁾	cca 48	cca 47	73	48-50	84,7	70	peste 38	33-35	43	35-39
Producția agricolă	17	cca 26 ²⁾	14	14-15	24 ⁴⁾	20 ⁵⁾	cca 16	cca 21	27	15-16	25,4 ²⁾	28,4 ²⁾	18	16-18	13 ²⁾	14-17 ²⁾
Desfacerile de mărfuri cu amănuntul	46,8	40-42	30	cca 25	28	20-22	peste 37 ⁶⁾	...	79,3 ⁷⁾	...	48,3	47	36	27-29
Volumul comerțului exterior	peste 2 ori	60-65	54 ⁸⁾	...	peste 60 ⁹⁾	cca 50 ⁹⁾	cca 2,6 ori...	cca 2,6 ori...	peste 2,6 ori...	peste 2,6 ori...	2,3 ori	79,1 ²⁾	60 ⁶⁾	45-50 ⁶⁾	peste 2,2 ori	30-35
Productivitatea muncii în industrie	cca 40	55	30-32	cca 13 ¹⁰⁾	cca 22 ¹⁰⁾	cca 75 ²⁾	43-45 ¹¹⁾	37	55	peste 27 ¹²⁾	...	34	30-34
Venitul real (pe locuitor)	32,4	20-25	peste 28	23-25 ¹³⁾	27 ¹⁴⁾	20-22 ¹⁴⁾	cca 9 ¹⁵⁾	cca 15 ¹⁵⁾	cca 40 ¹⁶⁾	18 ¹⁶⁾	46 ¹³⁾	37 ¹³⁾	cca 26	18-20	24	20-22
Locuințe construite (mii unități, pe cincinal)	242	400-420	614	640	609 ¹⁷⁾	750 ¹⁷⁾	1125	1525	751	cca 1115	430	430-440	544 ¹⁸⁾	545 ¹⁸⁾ 550 ¹⁸⁾

a) 1975/1970 b) 1980/1975. 1) Venitul național utilizat pentru acumulare și consum; 2) Pe ansamblul cincinalului, față de cel precedent. 3) Producția marfă. 4) Numai la producția animalieră. 5) Numai la producția vegetală. Iată de media pe anii 1971-1975. 6) În prețuri constante. 7) Livrările de bunuri de consum pe piața internă. 8) Comerțul cu țările socialiste. 9) Exportul în țările socialiste. 10) Pe întreaga economie. 11) Inclusiv construcțiile. 12) 1974/1970. 13) Veniturile totale reale ale populației. 14) Veniturile bănești nete ale populației. 15) Pe o persoană ocupată în economie. 16) Distribuția reală. 17) Inclusiv locuințele modernizate sau extinse. 18) Milioane mp.
Sursa: Comunicate statistice oficiale; Rapoarte prezentate la congresele ale partidelor comuniste și muncitorești; Directive privind planul cincinal 1976-1980; etc. (Acolo unde în documente erau menționate numai ritmurile medii anuale, s-a calculat creșterea globală pe cincinal).

cincinal (1971-1975) — alături de dezvoltarea industriei — a constituit-o extinderea bazei tehnico-materiale a agriculturii. Volumul investițiilor în domeniile legate de dezvoltarea sectorului agricol a depășit nivelul înregistrat în oricare altă perioadă de cinci ani, fiind realizată o puternică creștere a producției de mașini agricole, de îngrășăminte chimice etc. Astfel, de pildă, în cursul cincinalului producția zilnică de îngrășăminte a sporit de 2,5 ori, producția de mașini și instalații destinate sistemelor de irigații — de circa 3,3 ori, iar cea de tractoare (de diferite tipuri) — de aproximativ opt ori.

Date referitoare la o perioadă mai lungă (anii 1965-1974) arată că în acest interval valoarea globală a producției agricole s-a mărit cu 51%, iar cea a producției industriale — cu 190%; în ritm mai rapid s-au dezvoltat producția petrolieră (+650%), cea de tractoare (+520%), de fibre sintetice și de îngrășăminte chimice (+330%), de energie electrică (+200%) ș.a.

Datorită avântului creator al populației R.P.D. Coreene, prevederile planului șesenal (1971-1976) de dezvoltare a economiei naționale au fost realizate înainte de termen. În intervalul 1971-august 1975 producția industrială a țării a crescut de circa 2,2 ori; în acest cadru producția de energie electrică, cea de fontă și de fier granulat și cea de ciment au sporit de 1,7 ori, cea de cărbune și de țesătură — de 1,8 ori, cea de oțel — de 1,5 ori, cea de mașini-unelte de 2,4 ori ș.a.m.d.

Efortul de investiții s-a concretizat, între altele, în punerea în funcțiune a 1055 de întreprinderi industriale, iar ridicarea nivelului agrotehnic a permis sporirea an de an a recoltelor (în 1974, de pildă, recolta de cereale a depășit 7 milioane de tone). Creșterea considerabilă a venitului național (cu circa 70% în anii 1971-1974, depășind anul trecut nivelul de 1000 de dolari pe locuitor) a asigurat condițiile pentru îmbunătățirea simțitoare a nivelului de trai al populației R.P.D. Coreene.

În R.P. Mongolia sporul venitului națio-

nal era evaluat, la sfârșitul anului trecut, la peste 30% comparativ cu nivelul din 1970. În 1975 veniturile bănești ale populației s-au mărit cu 6,7% (față de anul precedent), volumul desfacerilor în comerțul cu amănuntul — cu 5%, iar spațiul locativ dat în folosință a însumat peste 150 mii m.p.

Într-o situație aparte s-a aflat R. D. Vietnam, a cărei populație a depus o muncă intensă — în cursul planului trienal 1973-75 — pentru înlăturarea distrugerilor provocate de îndelungatul război, pentru refacerea industriei, agriculturii și transporturilor.

Printre realizările anului 1975 figurează creșterea cu 11% a produsului național global și cu 17% a producției globale a industriei și meșteșugurilor (față de 1974). Producția de energie electrică a sporit cu aproximativ 30%, cea de cărbune (net) — cu 40%, cea a construcțiilor de mașini — cu 34,3%, a industriei chimice — cu 38,1%, a industriei ușoare — cu 13% etc. În agricultură, în timp ce producția vegetală a avut de suferit de pe urma condițiilor climatice nefavorabile, producția globală a sectorului zootehnic s-a majorat cu 16,5% față de anul precedent. Volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul pe piața organizată s-a mărit cu 10,3%.

Republica Cuba a trecut, anul acesta, la realizarea primului său plan cincinal de dezvoltare. Bilanțul celor cinci ani anteriori (1971-1975) se exprimă într-un ritm mediu anual de peste 10% al creșterii produsului social global, de peste 8% în cazul producției industriale și de 7% în cazul producției agricole (fără trestia de zahăr). În același interval productivitatea muncii în industrie a sporit cu 6% pe an, iar în construcții — cu peste 15%. Producția industriei materialelor de construcții s-a triplat față de 1970, producția de energie electrică a atins 6,5 mlrd. kWh, cea de ciment — 2 mil. tone, cea de îngrășăminte chimice a depășit un milion de tone, cea de oțel a ajuns la 240 mii tone, iar cantitatea de țigete prelucrat — la 5,9 mil. tone. În perioada de după revoluție, suprafața

agricolă cultivată s-a extins de peste două ori, terenurile irigate au însumat anul trecut 508 mii ha, iar culturile de citrice au ajuns să ocupe 100 mii ha.

Noul cincinal — etapă innoitoare în strategia deceniului

PREVEDERILE planurilor cincinale pe perioada următoare, elaborate (și aprobate sau aflate încă în fază de proiect) în marea majoritate a țărilor socialiste, marchează un nou și important salt înainte. Salt cantitativ, ilustrat atât de creșterile relative pe ramuri și sectoare de activitate, cât și de cele absolute, la principalele produse ale industriei, agriculturii etc. Sporurile stabile pentru venitul național, producția industrială sau cea agricolă se situează în jurul celor realizate în cincinalul încheiat (vezi tabelul). Astfel, se prevede **sporirea în continuare a rolului industriei în crearea venitului național**, în expansiunea celorlalte sectoare ale economiei naționale. De pildă, în cazul Iugoslaviei ponderea industriei în formarea produsului social urmează să crească de la 40,4% în 1975 la cca 43% în 1980 (cu scăderea ponderii agriculturii de la 16,2% la 14%), în cazul Poloniei participarea industriei la formarea venitului național se va majora de la circa 58% la peste 62%, iar în cel al României — de la 62% la peste 68%. Preocupări similare întîlnim și în alte țări socialiste, îndeosebi în cele avînd un nivel mai scăzut de dezvoltare a industriei.

Asistăm la afirmarea tot mai pregnantă pe plan internațional a forței economice a țărilor socialiste, a rolului și influenței lor asupra economiei mondiale. Ca o ilustrare a acestei evoluții, la un număr crescînd de produse — ca, dealtfel, și în ceea ce privește gradul de înzestrare a căminelor cu aparate electrice de uz casnic — țările socialiste industriale se situează de pe acum sau avansează treptat în plutonul fruntaș pe plan mondial. Fără a

mai vorbi de amploarea construcției de locuințe sau de unele laturi ale activității social-culturale, în privința cărora realizările obținute ca și obiectivele stabilite pînă la sfîrșitul actualului deceniu nu fac decît să sporească prestigiul și audiența orînduirii socialiste.

Firul călăuzitor: spre niveluri calitativ superioare

CEEa CE CARACTERIZEAZĂ cele două cincinale ale deceniului actual și constituie o puternică trăsătură de continuitate între ele, străbătînd ca un fir roșu întregul deceniu, este **importanța atribuită factorului calitativ**, promovat în sensul său cel mai cuprinzător. Nu degeaba perioada de plan 1976—1980 a fost denumită în România „cincinal al revoluției tehnicoștiințifice”, în Uniunea Sovietică „cincinal al eficienței și calității” ș.a.m.d.

În țările socialiste mai avansate din punct de vedere economic asistăm în prezent la abordarea complexă a problemelor introducerii progresului tehnic, incluzînd atît perfecționarea formelor și metodelor de organizare, planificare și conducere a economiei, cît și modernizarea proceselor tehnologice, utilizarea cît mai rațională a materiilor prime, combustibilului și materialelor, fără a se omite elementul esențial al sporirii eficienței — ridicarea calificării cadrelor.

Se urmărește ridicarea în continuare a productivității muncii, încît în actualul cincinal o parte crescîndă a sporului producției să fie obținută pe seama acestui factor; țel, pe care îl vizează expansiunea prioritară a acelor subramuri ale construcțiilor de mașini care asigură mecanizarea, automatizarea, conducerea de la distanță și alte modalități de organizare superioară a proceselor de producție, a activității în transporturi etc., precum și a acelor subramuri ale industriei chimice care condiționează progresul rapid al „chimizării” economiei naționale.

Preocuparea de a asigura o dezvoltare armonioasă pe ansamblu a economiei se oglîndește, de asemenea, într-o anumită redistribuire a fondurilor de investiții.

De exemplu, în Uniunea Sovietică investițiile destinate agriculturii în perioada 1976—1980 sporesc într-un ritm mai rapid decît pe ansamblul economiei naționale, ceea ce va permite accelerarea mecanizării și chimizării producției agricole, a executării lucrărilor de îmbunătățiri funciare — vizîndu-se, în ultima analiză, ridicarea randamentelor obținute. O atenție susținută se acordă agriculturii și în Polonia, de ridicarea acestei ramuri fiind condiționată însăși realizarea principalei sarcini a actualului cincinal — extinderea în ritm dinamic și îmbunătățirea calitativă a producției bunurilor industriale de larg consum (inclusiv produsele alimentare).

În ceea ce privește alte două țări — R.D. Vietnam și R.P. Mongolă — angajate în dezvoltarea susținută a bazei tehnico-materiale a socialismului,

prima promovează linia extinderii rațional prioritară a industriei grele pe baza dezvoltării agriculturii și a industriei ușoare, iar cea de a doua a trecut la înfăptuirea unui cuprinzător program de modernizare a agriculturii, de extindere masivă a suprafețelor cultivate, astfel încît, pînă în 1980, producția vegetală să crească (în medie pe cincinal) cu peste 60% față de perioada precedentă.

Pe alte meridiane, Cuba a înscris printre obiectivele esențiale ale primului său plan cincinal realizarea unui ritm înalt de industrializare a țării, perfecționarea structurii economiei sale naționale. La rîndul său, Iugoslavia pune în centrul preocupărilor asigurarea unei creșteri stabile în cursul perioadei 1976—1980, ținîndu-se seama de faptul că în cincinalul trecut ritmul de creștere economică a oscilat de la an la an, în proporții mergînd pînă la 2:1.

Acest sumar tur de orizont asupra orientării și conținutului strategiei economice și sociale aplicată de țările socialiste în cursul actualului deceniu în opera de construire a noii orînduiri, relevă o diversitate de abordări și măsuri concrete, avînd ca numitor comun scopul final urmărit. În optica acestui țel — construirea societății socialiste și comuniste în condițiile concrete ale fiecărei țări — deceniul actual se înscrie ca o etapă importantă, cu profunde implicații și ample rezonanțe într-o lume aflată în căutarea unei mai bune ordini economice și sociale.

N. POPOV

Exportator :

MACHINOEXPORT — S.A.R.L.

Sofia, str. Aksakov nr. 5

Tel. : 88 53 21

Telex : 022—425

Telegrame : **MACHINOEXPORT — Sofia**

FERĂSTRĂU MECANIC ON—163—01

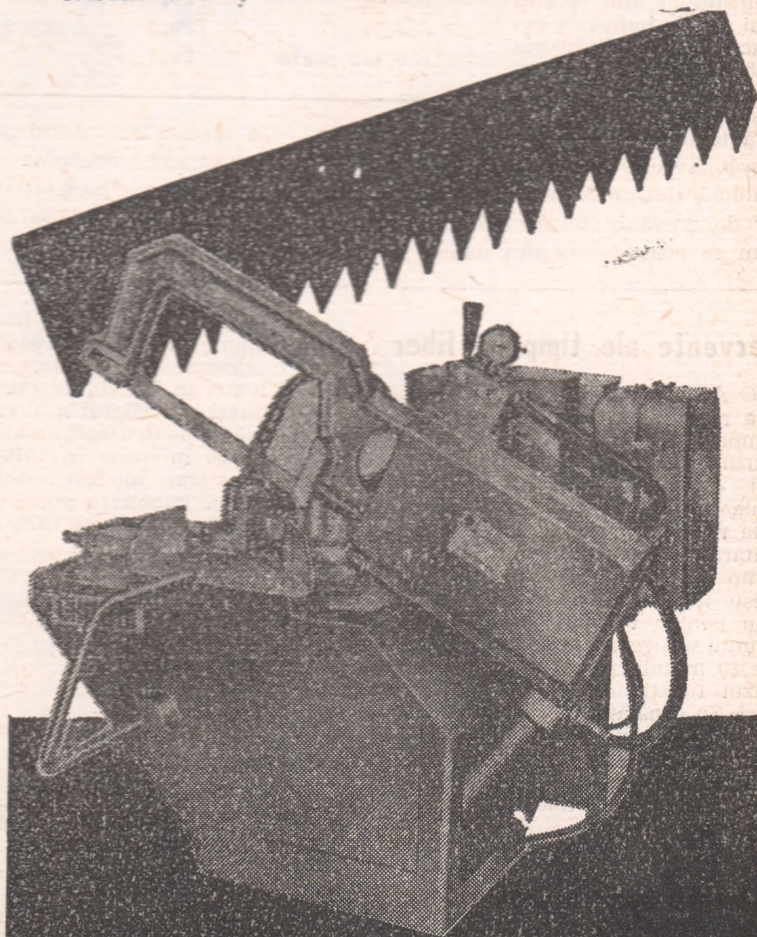
Ferăstrăul mecanic ON—163—01 se folosește la tăierea profilurilor rotunde, drepte și corniere în metale feroase și neferoase, în cele mai obișnuite dimensiuni. Poate executa tăieturi oblice pînă la 45°. Transmisia complet mecanizată îndeplinește toate mișcările de lucru și avans.

ON—163—01 este o mașină de greutate redusă și ieftină și se poate folosi oriunde este nevoie de operații de tăiere, deoarece se manevrează foarte ușor. Se recomandă în special pentru utilizarea în întreprinderi mici, ateliere etc.

Caracteristici tehnice :

- Secțiunea maximă de tăiere :
 - rotundă \varnothing 170 mm
 - pătrată \varnothing 150×150 mm
- Secțiunea maximă de tăiere sub 45° \varnothing 110 mm
- Lungimea ferăstrăului 350 mm
- Cursa pinzei 100 mm
- Numărul de curse duble ale pinzei 160 curse duble/min.
- Puterea motorului electric principal 0,75 KW
- Greutatea totală 300 kg

MACHINOEXPORT

MACHINOEXPORT

PUBLICOM

Un pahar de apă = 400 litri benzină

LA ACEST ÎNCEPUT DE AN au devenit cunoscuți pași noi în direcția utilizării energiei hidrogenului în scopuri pașnice. După ce, de curând, la Institutul de Tehnologie din Massachusetts s-a realizat o experiență care a însemnat „un progres important” spre controlul fuziunii hidrogenului, la jumătatea lunii februarie agenția TASS a informat, de

asemenea, despre o „realizare majoră” în acest domeniu. Stăpânirea fuziunii hidrogenului este extrem de promițătoare dat fiind că în cursul reacției se produce de 180 de ori mai multă energie decât se consumă. Combustibilul, care constă din hidrogen greu, este la fel de inepuizabil ca și apa oceanelor. Într-un singur pahar de apă se află combustibil pentru fuziune egal cu energia cuprinsă în circa 400 litri de benzină. În plus, combustibilul acesta „arde” fără a lăsa în urmă produse radioactive ca acelea ale centralelor atomice.

Pașul următor pe care și-l propun savanții este construirea unei aparaturi cu ajutorul căreia să fie dovedită pînă la mijlocul anilor '80 posibilitatea producerii energiei din hidrogen în condiții de rentabilitate. În afara Statelor Unite și U.R.S.S. — care își împărtășesc rezultatele experiențelor în baza unui acord de cooperare științifică — cercetări pentru controlul fuziunii hidrogenului se fac, de asemenea, în laboratoarele dintr-un număr de țări europene și în Japonia.

Concentrare și greve

O ANALIZĂ publicată la sfîrșitul lunii trecute de către Department of Employment Gazette cu privire la mișcarea grevistă din Anglia scoate în evidență că aceasta a fost concentrată în anii recenți mai ales în industria extractivă, în industria automobilelor, în construcțiile navale și la instalațiile portuare. O altă tendință constatată în industria prelucrătoare este incidența mult mai ridicată a numărului grevelor și a numărului zilelor de grevă în întreprinderile mari, așa cum se poate vedea din datele tabelului.

Incidența grevelor în industria prelucrătoare, după dimensiunea uzinei, media anilor 1971-1973

Dimensiunea uzinei după numărul salariaților	Numărul grevelor la 100,000 salariați	Numărul zilelor de grevă la 1000 salariați
11-24	8,0	14,8
25-99	19,2	72,4
100-199	23,0	155,0
200-499	25,4	329,1
500-999	29,7	719,4
1000 sau peste	28,7	2046,1

În special indicatorul „număr de zile de grevă” este concludent pentru combativitatea înaltă a proletariatului concentrat în marile uzine, unde și gradul său de organizare este mai ridicat.

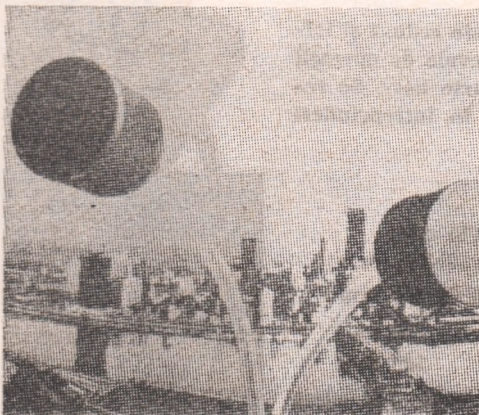
Secvențe ale timpului liber

O ANCHETĂ efectuată în Bulgaria asupra modului în care își petrece populația timpul liber a condus la o serie de concluzii interesante. De exemplu, s-a constatat că în medie pe zi, fiecare cetățean bulgar consacră 37 minute pentru a-și vizita rudele sau prietenii, persoanele celibatate folosind în acest scop mai mult timp decât cei căsătoriți. În ceea ce privește timpul petrecut în fața tablei de șah sau pentru diferite jocuri distractive, în frunte se situează muncitorii — cu o medie de 10 minute pe zi, față de 5 minute în cazul funcționarilor și țăranilor cooperatori. Se constată, de asemenea, că cel mai mult timp consacră pentru plimbări tinerii între 15 și 20 de ani. Media este de 29 minute pe zi pentru persoanele celibatate, fiind de patru ori mai redusă în cazul celor căsătorite.

Alocații pentru protecția mediului

DETERIORAREA mediului ambiant, atingînd niveluri periculoase în unele regiuni din Europa occidentală (valea Rinului constituie un exemplu devenit clasic), a

determinat o intensificare a curentelor de opinie în favoarea luării unor măsuri mai eficiente de combatere și prevenire. Ca urmare, în R.F.G., de exemplu, în anul 1975 guvernul federal a alocat 240 milioane de mărci pentru epurarea apelor uzate, față de 20 milioane în 1970. Alte 35 milioane de mărci au fost consacrate anul trecut luptei împotriva poluării atmosferice, față de 10 milioane în 1970. În total, în perioa-

Sentinelă împotriva poluării atmosferice: detectorul de oxid de carbon

da 1950-1975 protecției mediului i-au fost consacrate în R.F.G. peste 2 miliarde de mărci, agenda organismelor de resort continuînd însă să rămînă destul de încărcată.

Exportator de argint...

fără zăcăminte

ODATĂ CU CREȘTEREA prețului argintului pe piața mondială — în contextul inflației și al neîncrederii în valute —, India a ajuns să ocupe primul loc în lume la exportul acestui metal prețios.

Deși nu are zăcăminte proprii, India deține astăzi, după unele estimări, aproximativ 3 miliarde de uncii de argint, echivalentul producției mondiale pe zece ani. Argintul s-a adunat aici timp de secole, în temple, sub formă de bijuterii sau pur și simplu ascuns în pămînt, pe măsură ce nave din toată lumea aduceau metalul pentru a-l schimba pe mirodenii, mătăsuri și bumbac. În decursul timpului argintul a devenit parte integrantă din cultura indiană, chiar și cele mai mici localități avînd meșteșugari care îl transformă în podoaabe.

Pînă acum doi ani exportul de argint era interzis, dar se practica pe ascuns, privind statul de venituri însemnate. Odată cu urcarea puternică a prețului, guvernul a permis vânzarea metalului în alte țări, înțelegînd să realizeze pe această cale o contribuție deloc lipsită de importanță la ameliorarea balanței de plăți a țării. Astăzi principala piață a argintului, aflată la New Delhi, este legată prin telex de marile burse de mărfuri din Londra și New York.

Premii Oscar economice

ZIARUL londonez **Financial Times** a atribuit recent, ca și în alți ani, Oscar-urile sale pentru cele mai remarcabile performanțe pe tărîm economic și financiar în 1975. Iată cîteva din ele, așa cum le relatează ziarul.

Premiul pentru cele mai bune rezultate globale: După ce observă că în 1975 nu s-au înregistrat îndeobște rezultate globale favorabile, comitetul de atribuire a premiilor a reținut că, dintre țările capitaliste industrializate, pe locul unu se situează, totuși, Suedia, care a redus intrucîtva ritmul inflației... fără a spori în același timp în măsură însemnată nivelul șomajului.

Dintre țările exportatoare de petrol este distinsă Venezuela, pentru modul în care a adaptat economia la situația creată de creșterea veniturilor din petrol, înaintea de toate, sporind sumele alocate pentru dezvoltarea economică.

Premiul valutei-vedetă a fost cîștigat din nou de francul elvețian, al cărui curs în raport cu alte valute a fost în continuare superior (cu două treimi) celui de la începutul anilor '70.

Premiul pentru „succesul cel mai puțin popular” ilustrează înăsprirea luptei de concurență pe piețele internaționale în condițiile crizei economice. „Cîștigătorul” este Japonia, cu motivarea că „a obținut superioritatea în domeniul productivității aproape la orice — de la motociclete la petroliere —, ceea ce pune alte țări în imposibilitatea de a-i face față pe piața mondială”.

GLOSAR

**Bancă de emisiune —
bancă centrală**

ACEȘTI DOI TERMENI se utilizează în mod curent pentru a desemna unul și același institut bancar, aflat în fruntea întregului aparat bancar în aproape toate țările lumii. În Republica Socialistă România, banca de emisiune — sau banca centrală — este Banca Națională a Republicii Socialiste România.

Dacă cei doi termeni sînt sinonimi, care este rațiunea utilizării lor concomitente? Dacă ei nu sînt sinonimi, care din cei doi termeni este mai indicat să se folosească?

Părerea noastră este că, deși ambii termeni sînt utilizați pentru definirea profilului aceluiași institut bancar, ei nu au același conținut. Din această cauză, ei pot fi folosiți paralel, însă fiecare din ei numai atunci cînd vom să precizăm o sferă sau alta de activitate a băncii respective.

Luînd ca exemplu Banca Națională a Republicii Socialiste România, o vom caracteriza în mod corect ca banca de emisiune atunci cînd ne vom referi la activitatea de emisiune a băncii. Potrivit statutului, Banca Națională „emite și pune în circulație, în exclusivitate, bilete de bancă și monede metalice”. Am greși însă dacă am vorbi despre o bancă de emisiune și am avea în vedere întregul complex de activități care revin în condițiile vieții economice actuale unei asemenea bănci, sau o altă activitate decît aceea de emisiune.

Banca Națională a Republicii Socialiste România — și, împreună cu ea, orice altă bancă similară dintr-o altă țară — nu este numai o bancă de emisiune. Banca noastră Națională, de asemenea potrivit statutului, este în același timp un organ central al administrației de stat care „asigură realizarea politicii partidului și statului în domeniul monetar și al creditului”. În această calitate, ea organizează și coordonează circulația numerarului în interiorul țării, coordonează ansamblul activității de acordare a creditelor pe termen scurt, acordă credite băncilor specializate, organizează operațiile de casă ale bugetului de stat, participă la înfăptuirea politicii statului cu privire la valute, metale prețioase etc.

Într-o economie capitalistă, banca „de emisiune” are de asemenea atribuții complexe. În Republica Federală Germania, de exemplu, art. 12 al legii constitutive a băncii precizează că sarcina acesteia este „să sprijine politica economică generală a guvernului federal”. Prin legea „stabilității” din 1967, aceiași bănci îi revine obligația să vegheze nu numai asupra circulației bănești, dar și asupra „stabilității nivelului prețurilor, unui nivel ridicat al utilizării forței de muncă și echilibrului economic extern, în condițiile unei creșteri economice continue și adecvate”.

Avînd în vedere acest complex de funcții, termenul „bancă de emisiune” apare evident prea îngust. Se justifică utilizarea celui alt termen, de bancă „centrală”. Banca noastră Națională este, potrivit Decretului nr. 124/1970, aprobat prin Legea nr. 21/1970, „bancă centrală a Republicii Socialiste România”.

În evoluția istorică, trecerea de la conceptul de „bancă de emisiune” la acel de „bancă centrală” este evidentă. Pe timpul cînd circulația numerarului era importantă, iar sarcinile băncii erau restrînse, se vorbea despre „bancă de emisiune”. În prezent, cînd ponderea principală în circulație o dețin alte semne bănești decît cele emise de „banca de emisiune”, iar sarcinile acesteia au devenit general-economice, se vorbește despre „bancă centrală”.

În concluzie: termenul corect care ține seamă de întregul profil actual al băncii, este acela de „bancă centrală”. Putem utiliza eventual și termenul „bancă de emisiune”, însă numai atunci cînd contextul se referă la acest singur sector de activitate.

C. K.

CICRED

Elena Gheorghe, București — Inițialele CICRED desemnează Comitetul internațional de coordonare a cercetărilor naționale în demografie, care este o asociație grupînd circa 150 de centre de cercetare din diferite țări ale lumii. Din această asociație fac parte de asemenea circa 100 de centre de cercetare care se interesează de demografie în mod ocazional. Una din reuniunile CICRED a avut loc la București în vara anului 1974, cu ocazia Conferinței mondiale a populației. Atunci s-a decis între altele ca demografii să-și facă și ei cunoscut punctul de vedere asupra problemei: asezărilor umane în cadrul Conferinței Națiunilor Unite pe această temă, care se va desfășura la Vancouver, în Canada, între 31 mai și 11 iunie a.c. Președintele CICRED este cunoscutul demograf francez Jean Bougeois-Pichat.

Oțel în România

Nicoară Popescu, Buzău — 1) Tara noastră a produs anul trecut 9 549 mii tone de oțel, producție care o situează pe locul 14 în lume și pe locul 10 în Europa. Producția de oțel pe un locuitor a ajuns la aproape 450 kg, comparativ cu numai 18 kg în 1938.

Producția de energie electrică pe un locuitor a crescut de la 905 kWh în 1965 la 2 527 kWh anul trecut. În 1938 producția de energie electrică pe un locuitor era de numai 72 kWh, adică de 35 de ori mai mică decît astăzi.

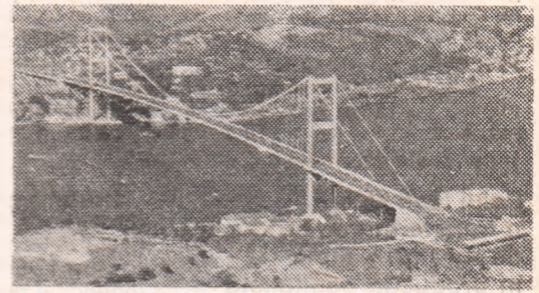
2) În urma măsurilor luate pentru sporirea aportului industriei constructoare de mașini la înzestrarea tehnică a ramurilor producției materiale și a altor sectoare, anul trecut s-au acoperit din producția internă circa 80% din necesarul de instalații, mașini și utilaje al economiei naționale.

Podul peste Bosfor

Alin Negoescu, Cimpina — Turcia este și ea una din țările în care capitala nu coincide cu cel mai mare oraș. Astfel, în vreme ce capitala, Ankara, avea în 1973 1 554 000 de locuitori, cel mai mare oraș al țării, Istanbul, avea (împreună cu suburbiile) peste 3 153 000 de locuitori. Istanbulul este așezat pe ambele maluri ale Bosforului, partea cea mai întinsă și mai modernă fiind cea europeană. Cele două părți ale orașului — și prin ele

două continente, Europa și Asia — sînt legate de

cițiva ani prin podul ru-tier din imagine.

O.C.D.E.

Ioan Gabor, Oradea — Unele din publicațiile noastre preferă în locul inițialelor O.C.D.E. prescurtarea O.E.C.D., care corespunde denumirii organizației respective în limba engleză. Se pare însă că, motivul pentru care se utilizează inițialele O.E.C.D. nu îl constituie vreo preferință pentru denumirea în limba engleză în locul celei în limba franceză, ci o neclaritate privind însăși denumirea acestei organizații internaționale cu sediul la Paris. Denumirea în limba franceză arată clar că adjectivul „economică”, fiind folosit la plural, se referă atît la substantivul „colaborare” cît și la substantivul „dezvoltare”, ceea ce din denumirea în engleză nu rezultă. Așadar, denumirea corectă este Organizația pentru colaborare și dezvoltare economică. Faptul că în limba română inițialele coincid cu cele ale denumirii organizației în franceză constituie un motiv în plus pentru a utiliza inițialele O.C.D.E., în această ordine.

Comitetul pentru decolonizare

Ioan Alexandru, Ploiești — 1) Comitetul pentru decolonizare sau Comitetul special al celor 24, cum mai este denumit, după numărul membrilor pe care-i are din 1963 încoace, este principalul organism al O.N.U. care se ocupă de problemele legate de dreptul la autodeterminare și de evoluția spre independență a popoarelor care trăiesc încă sub regimul colonial. De la crearea sa în 1961, în urma adoptării de către Adunarea Generală a O.N.U. a Declarației privind acordarea independenței țărilor și popoarelor coloniale, comitetul respectiv a facilitat obținerea independenței de către mai multe zeci de foste teritorii dependente.

2) O schemă de ansamblu a organismelor din

sistemul O.N.U. găsiți în nr. 43/1975 al revistei noastre, la această rubrică.

Unități industriale de mici dimensiuni

Radu Lungu, București — În R. P. Chineză, odată cu ridicarea unui număr însemnat de întreprinderi industriale mari și mijlocii din fonduri de stat, conducerile locale de la toate nivelurile și în mod special cele județene și ale comunelor populare, sînt incurajate de a construi unități industriale de mici dimensiuni și mine de proporții reduse, contribuind astfel la industrializarea țării prin forțe proprii. Aceste întreprinderi, care pot fi în-tîlnite pe tot cuprinsul Chinei, în regiuni rurale care înainte de anul 1949 aveau o industrie puțin dezvoltată sau nici o industrie, produc fier, oțel, mașini și echipamente, cărbune, produse chimice, textile, ciment, energie electrică și bunuri de consum.

Astfel, în zonele rurale ale Chinei funcționează astăzi circa 1 000 de fabrici de mici dimensiuni de îngrășăminte azotoase, 2 800 de fabrici mici de ciment, care furnizează peste jumătate din producția de ciment a țării și a căror producție sporește anual cu peste 3 milioane de tone, și altele. Cele peste 50 000 de hidrocentrale mici, care furnizează mai multă energie electrică decît întreaga producție a Chinei anulului 1949, alimentează cu lumină și energie numeroase sate îndepărtate din tinuturile înalte ale țării. Din anul 1966 producția de oțel a micilor fabrici siderurgice a crescut de peste 3 ori.

Dezvoltarea întreprinderilor industriale de mici dimensiuni — scrie revista **China populară** — a făcut posibilă exploatarea mai avantajoasă a resurselor minerale răs-pindite în diferite zone ale țării și utilizarea produselor agricole locale și a produselor auxiliare ca materie primă.

generală a prețurilor mărfurilor însă, luată în considerare pe perioade mai îndelungate de timp și pe un plan mai larg, care depășește granițele naționale, este egală cu suma generală a valorii mărfurilor. Aceasta, dovedește că, cu toate oscilațiile sale oricât de puternice ar fi, prețul nu se poate rupe de valoare. Aceasta rămâne baza prețului.

Lupta de concurență între producătorii aceluiași fel de marfă, uneori adevărați giganti pe tărâm economic, se duce cu mijloacele cele mai diverse — economice și extraeconomice — nefiind omisă însă din cadrul acestora, reducerea cheltuielilor individuale de producție

Rolul legii valorii în transformarea producției de mărfuri simplă în producție capitalistă

mărfurilor se vor ruina dacă nu vor reuși să-și sporească productivitatea muncii. În același timp, un număr restrins de mici producători avantați în schimbul pe piață cîștigă și se îmbogățesc dacă reușesc să mențină acest avantaj o perioadă mai îndelungată de timp. Atunci cînd nivelul forțelor de producție face necesară utilizarea muncii salariate, această diferențiere economică a producătorilor duce la apariția relațiilor de producție capitaliste. Micii producători ruinați care constituie majoritatea sînt nevoiți să-și vîndă mijloacele de muncă, și apoi forța de muncă producătorilor îmbogățiți. Aceștia se transformă astfel în capitaliști, în exploatare ai forței de muncă străine. În aceste condiții, acțiunea legii valorii generează transformarea producției de mărfuri simple în producție capitalistă.

Oscilația prețurilor în jurul valorii ca și abaterea timpului de muncă individual de la cel socialmente social determină o diferențiere economică în rîndul producătorilor. Producătorii al căror timp de muncă individual este mai mare decît cel socialmente necesar și care datorită acestui lucru pierd din vînzarea

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Institutul Central de Cercetări Economice

SUMARUL NUMĂRULUI 11 DIN 19 MARTIE 1976

— IDEOLOGIE, POLITICĂ, EDUCAȚIE: Cultura economică și formarea personalității omului în socialism (dr. Laurențiu Pop)	1
ECONOMIE NAȚIONALĂ	
— Plan ● angajamente: cum le realizăm? Ridicarea calității produselor — preocupare fundamentală în fiecare întreprindere (Bogdan Pădure).	3
— Experiențe în actualitate: În acțiunea de sporire a producției agricole: inițiativă, mobilizare, responsabilitate. (Maria Ionită).	5
— Optimizarea transporturilor pe calea ferată și locațiile. (V. Boscucă, L. Țintea).	6
— Revoluția științifică-tehnică și electronică. (Mihai Drăgănescu).	8
— Carnetul consumatorului.	11
CONDUCERE ● ORGANIZARE	
— Ancheta „R. E”: Produsele noi în sistemul dezvoltării (I). drd. ing. Constantin Samoilă, Constantin Cojocaru .	12
DOCUMENTAR ECONOMIC	
— În ajutorul cursanților la învățămîntul politico-ideologic de partid. Seminarul Probleme ale politicii economice interne și internaționale a partidului și statutului nostru. Consultație la tema 7. Creșterea eficienței — obiectiv central al politicii economice a partidului. (Ilie Șalapa).	14
— Consultație. În sprijinul candidaților la examenul de admitere în învățămîntul superior economic. Legea valorii în condițiile proprietății private asupra mijloacelor de producție. (L. Steliana).	17
TEORII ● IDEI	
— Modelarea matematică a procesului reproducerii socialiste (lector univ. dr. G. Postelnicu).	19
— Recenzie ● Probleme ale reproducerii forței de muncă. (conf. univ. dr. Costinel Lazăr).	21
— Școli ● curente ● economiști: Ideologia burgheză în fața unor maladii de sistem (III). (Vasile Pilat).	22
ECONOMIE MONDIALĂ	
— Pentru o nouă ordine economică internațională: Transferul de resurse reale către țările în curs de dezvoltare. (Gh. Dumitru).	24
— Tendințe ● conjuncturi	26
— Țări socialiste: Cincinalele continuității. (Nicolae Popov).	27
— Mondorama.	30
— Curier: întrebări, răspunsuri.	31
Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11-25, București 22, Sectorul 1, telefon 12 13 69	
Cont I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1 București	
Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Școltii”	

În ACȚIUNEA de sporire a producției agricole

(Urmare din pag. 5)

să se acționeze în mod concret pentru realizarea nucleelor de animale de prăsilă atît în cooperative, cît și la membrii cooperatori.

De asemenea, C.A.P.-urile au sarcină să asigure un număr mai mare de purcei care să fie livrați gospodăriilor populației. În legătură cu ovinele, îndeosebi la cele deținute de cetățeni, se impun măsuri severe pentru interzicerea cu desăvîrșire a sacrificării mieilor, respectîndu-se cu strictețe și de către aceștia, greutatea minimă de livrare stabilită. Prin traducerea în viață a măsurilor preconizate în domeniul zootehniciei se va asigura dezvoltarea șeptelului de animale în următorii 2—3 ani.

Măsuri pentru sporirea eficienței economice

UNUL DIN FACTORII care frînează obținerea unor rezultate și mai bune în creșterea eficienței economice în agricultura județului îl constituie existența unor **cooperative insuficient dezvoltate**, care an de an obțin producții mici. În această direcție, câteva exemple sînt edificatoare. În anul 1975, C.A.P.-urile Colibași, Rota, Găiseni, 30 Decembrie, Grădinari, Poenari, Hulubești și altele nu și-au realizat producția globală planificată.

Situația existentă în aceste unități impune ca toți factorii responsabili să acționeze pentru consolidarea lor cît mai rapidă. La baza acestei activități s-a apreciat că trebuie să stea în primul rînd preocuparea pentru sporirea continuă a producțiilor pe unitatea de suprafață și pe animal, punîndu-se un mare accent pe modul cum sînt efectuate cheltuielile de producție.

Comitetul județean de partid Ilfov a luat hotărîrea de a numi în fiecare cooperativă

mai puțin consolidată cite un imputernicit, pe o perioadă de timp limitată, care va avea dreptul și obligația să decidă împreună cu consiliul de conducere asupra măsurilor necesare pentru realizarea programelor de redresare. În același timp, aceste unități vor fi sprijinite cu credite de stat, îngrășăminte și ierbicide etc. Factorii determinanți al consolidării acestor unități îl constituie însă mobilizarea tuturor forțelor de care dispun și, în primul rînd, asigurarea participării cooperatorilor la executarea la timp și de bună calitate a lucrărilor agricole.

În acțiunea de consolidare a unităților componente, **consiliile intercooperatiste** au sarcini sporite în elaborarea și aplicarea măsurilor tehnico-organizatorice și economice pentru îndeplinirea sarcinilor de plan, întărirea proprietății obșteti și sporirea veniturilor cooperatorilor. Astfel, este necesar să fie organizate acțiuni de intrajutorare între unități privind realizarea lucrărilor de investiții, irigații și îmbunătățiri funciare, aprovizionarea cu semințe, îngrășăminte și alte mijloace de producție, precum și asigurarea forței de muncă. Ele au datoria să promoveze mai mult schimburile de experiență în organizarea producției și a muncii, organizarea de loturi demonstrative, de unități și subunități model în producția vegetală și animală.

★

Pentru asigurarea desfășurării în cele mai bune condiții a lucrărilor din campania agricolă de primăvară, s-au creat **comandamente comunale** pentru probleme de agricultură, care vor lucra permanent. Ele urmează să contribuie în mod concret la rezolvarea sarcinilor, să procedeze operativ la inițierea unor măsuri care să ducă la soluționarea efectivă a diferitelor aspecte. În același timp, comitetelor de partid și consiliilor populare le revine sarcina să organizeze acțiuni de mare amploare pentru atragerea tuturor locuitorilor satelor la executarea lucrărilor agricole, militînd activ pentru întărirea disciplinei și executarea la timp a lucrărilor, respectîndu-se cu strictețe tehnologiile de producție.

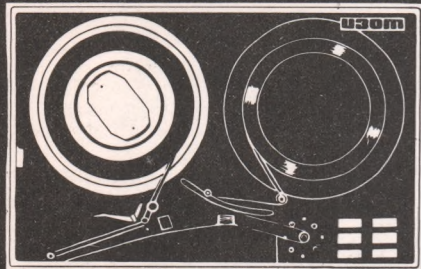
De la IZOTIMPEX

DATE AFLATE IMEDIAT LA DISPOZIȚIE! NUMAI DE PUS ÎN PRIZĂ!

MINIBANDEINHEIT

ISOT 5003

(unitate miniaturizată cu bandă)

1

Citit și scris conform normei ISO

Viteza de schimbare a datelor: 10 kB/s

Densitatea datelor: 32 semne/mm

Felul scrisului: NRZ-1

Număr de piste: 9

Fisură în funcțiunea de citire: 12,6 mm

Fisură în funcțiunea de scriere: 15,2 mm

Diametrul rolelor: 216 mm

Viteza benzii citit/scriș: 32 cm/s

Viteza de derulare a benzii: 190 cm/s

Timp de pornire/oprire: sub 28 ms

Dimensiuni de gabarit:

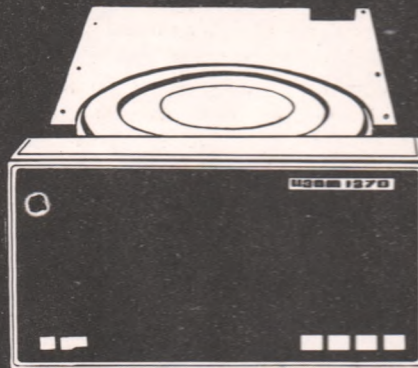
520 x 318 x 493 mm

Legarea la curent: 220 V / 50 Hz

MINIPLATTENEINHEIT

ISOT 1370

(unitate miniaturizată cu discuri)

2

Cu alimentare în partea superioară și acces direct este pus în funcțiune cu purtătoarele de informații ISOT 5269 A, IBM 5440 sau de valori echivalente.

Citit/scriș cu butoane de comandă flotante ale servomotoarelor lineare.

Felul scrisului: NRZ-1 cu frecvență dublă

Capacitatea totală a memoriei: 6 MB

Capacitatea discurilor înlocuibile: 3 MB

Viteza de transmitere a informațiilor: 2,5 MB/s

Viteza de rotație: 2.400 r/min

Timp maxim de acces: 80 ms

Timp mediu de acces: 45 ms

Timp de reglare de la pistă la pistă: 14 ms

Densitatea datelor: 90 semne/mm

Numărul cilindrilor: 200 + 3 rezerve

Dimensiuni de gabarit:

264 x 480 x 765 mm

Legare la curent: 220 V / 50 Hz

KARTENLESER

ISOT 6001

(cititor de cartele)

3

Viteza de citire: 318 cartele/min.

Modul de funcționare: asincron

Capacitatea casetei pentru cartele I/O — 600 cartele

Modul de citire: fotoelectric
Cartele: cartele standard cu 80 de deschideri

Timp de acces: 39 ms
de indexare 1,76 ms, durata șocului: 7 ms

Punct de secționare: execuție standard după principiul „Handshake“

Modul de transmitere: mecanic

Dimensiuni de gabarit:

590 x 330 x 300 mm

Legarea la curent: 220 V / 50 Hz

Informații suplimentare puteți obține prin:

Izotimpex

întreprindere de stat de comerț exterior

str. Ceapaev nr. 51, Sofia

Bulgaria — telefon: 73-61;

telex: 022731

NOI VĂ OFERIM UN SINGUR SERVICIU — vă informăm:
Magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat
vă oferă: O BOGATĂ SORTIMENTAȚIE DE SERVICII
PENTRU: lichior, vin, apă, tort, compot ȘI ALTE ARTICOLE
DIN STICLĂ PENTRU MENAJ: pahare, căni de apă, articole
decorative, vase pentru flori, bomboniere, fructiere etc.

